DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Høgskulen på Vestlandet
Postboks 7030
5020 BERGEN

Deres ref	Vår ref	Dato
	24/5195	19. desember 2024

Tildelingsbrev 2025 til Høgskulen på Vestlandet

På bakgrunn av Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2025, jf. Innst. 12 S (2024–2025) og Prop. 1 S (2024–2025), sender Kunnskapsdepartementet med dette tildelingsbrev til Høgskulen på Vestlandet. Tildelingsbrevet er Kunnskapsdepartementets årlige styringsdokument. Eventuelle endringer eller ytterligere tildelinger blir formidlet gjennom supplerende tildelingsbrev i løpet av 2025. Tildelingsbrevet og eventuelle supplerende tildelingsbrev skal publiseres på virksomhetens nettsider så snart de er mottatt, jf. *Bestemmelser om økonomistyring i staten*, pkt. 2.3.2.

Tildelingsbrevet for 2025 består av følgende deler:

1 Regjeringens prioriteringer og forventninger 2
2 Mål 4
3 Tildeling 6
4 Andre forutsetninger og krav 11
5 Rapportering og resultatoppfølging 13

Postadresse	Kontoradresse	Telefon*	Avdeling	Saksbehandler
Postboks 8119 Dep 0032 Oslo postmottak@kd.dep.no	Kirkeg. 18 www.kd.dep.no	22 24 90 90 Org.nr. 872 417 842	Avdeling for eierskap i høyere utdanning og forskning	Linda Johansen Elmrhari 22 24 74 82

1 Regjeringens prioriteringer og forventninger

Utdanning, forskning og innovasjon er sentralt for at Norge skal møte fremtidens utfordringer på en god måte. Økte spenninger i verden, klima- og naturendringer, fremvekst av nye teknologier, samt økt etterspørsel etter kompetent arbeidskraft, forsterker behovet for at universitetene og høyskolene omstiller seg for å bidra til å møte disse utfordringene. De overordnede rammene i regjeringens politikk for forskning og høyere utdanning er beskrevet i Prop. 1 S (2024–2025) for Kunnskapsdepartementet, programkategori 07.60.

Virksomhetene skal, i tråd med *Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning (2023–2032)*[1], bidra til styrket konkurransekraft og innovasjonsevne; miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft; og høy kvalitet og tilgjengelighet i forskning og høyere utdanning. Sektoren har også en sentral rolle i den grønne og digitale omstillingen, og det forventes at universitetene og høyskolene gjennom sitt arbeid bidrar til å oppfylle nasjonale mål og forpliktelser knyttet til klima og miljø.

Universitetene og høyskolene er rammefinansiert og er selv ansvarlige for å vurdere hvordan midlene best kan disponeres for å møte de målene som er satt for sektoren og den enkelte institusjonen. Regjeringen forventer at universitetene og høyskolene også i 2025 følger opp regjeringens mål, langsiktige prioriteringer og tiltak for sektoren. Regjeringen forventer at institusjonene fortsetter å tilpasse og omstille virksomheten i tråd med gjeldende økonomiske rammer, jf. regjeringens tillitsreform. Sektoren må være både effektiv og innovativ samtidig som den opprettholder høy kvalitet i utdanning og forskning. Regjeringen har også som mål at andelen midlertidige stillinger i universitets- og høyskolesektoren skal reduseres ytterligere, og forventer at institusjonene fortsatt arbeider målrettet med dette.

Å få dekket kompetansebehovene er avgjørende for norske arbeidstakere, virksomheter og samfunnet som helhet. Vi trenger derfor en utdannings- og kompetansepolitikk som mobiliserer og kvalifiserer flere inn i arbeidslivet og styrker kompetansen for å møte omstillingsbehovene. Regjeringen forventer at institusjonene fortsetter å videreutvikle studieporteføljen og dimensjonerer utdanningstilbudene med sikte på å møte behovene, i tråd med perspektivmeldingen[2], samt følge opp prioriteringene i utsynsmeldingen[3] og profesjonsmeldingen[4] og tidligere tildelinger av studieplasser. Utdanningstilbudene skal ha høy kvalitet og være tett koblet til praksisfeltet. Universitetene og høyskolene skal fortsette å prioritere desentraliserte og fleksible utdanningstilbud for å sikre at utdanning, inkludert etter- og videreutdanning, tilbys i hele landet. Kunnskapsdepartementet forventer at institusjoner med flere studiesteder ivaretar sitt regionale oppdrag og videreutvikler disse.

Regjeringen legger til rette for at flere skal komme raskere inn i høyere utdanning, jf. opptaksmeldingen[5] og forventer at universitetene og høyskolene bidrar til at flere studenter har en god studieprogresjon og gjennomfører utdanningene. Universitetene og høyskolene

---

[1] Meld. St. 5 Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2023–2032 - Innst. 170 S (2022–2023)
[2] Meld. St. 31 (2023-2024) Perspektivmeldingen 2024
[3] Meld. St. 14 Utsyn over kompetansebehovet i Norge - Innst. 472 S (2022–2023)
[4] Meld. St. 19 Profesjonsnære utdanningar over heile landet - Innst. 330 S (2023-2024)
[5] Meld. St. 20 Opptak til høgare utdanning – Innst. 378 S (2023-2024)

har også ansvar for å bidra til et godt etter- og videreutdanningstilbud, herunder utvidet ansvar for å utvikle og tilby videreutdanningstilbud rettet mot barnehage og grunnopplæring.[6]

Å møte store samfunnsutfordringer krever tett internasjonalt samarbeid og dialog på tvers av landegrenser. Regjeringen forventer at universitetene og høyskolene er aktive deltakere i globale kunnskaps- og forskningsnettverk, program- og prosjektsamarbeid som bidrar til høy kvalitet i forskning og utdanning, styrket konkurransekraft og innovasjonsevne.

Internasjonalt kunnskapssamarbeid har de siste årene blitt stadig mer krevende i lys av utviklingen i den geopolitiske situasjonen. I arbeidet med å øke forskningssikkerhet, har departementet tatt initiativ til å etablere et mer systematisk kunnskapsgrunnlag for å vurdere sensitive teknologier. Arbeidet er en forutsetning for å utvikle målrettede og proporsjonale risikoreduserende tiltak både på virksomhets- og myndighetsnivå. Regjeringen legger også til rette for at det skal bli mer forskningssamarbeid mellom sivil og militær sektor. Samarbeid skal være frivillig og ivareta akademisk frihet.

Regjeringen forventer at universitetene og høyskolene følger opp mål og tiltak i *Handlingsplan for norsk fagspråk i akademia*[7]. HK-dir har veiledningsansvar for språkkravene som ble innført 1. august i år. Departementet tar sikte på å evaluere handlingsplanen i 2025.

Norge skal bli verdens mest digitaliserte land, i tråd med Nasjonal digitaliseringsstrategi 2024–2030[8]. Regjeringen forventer at universitetene og høyskolene fortsatt legger til rette for sterke utdannings- og forskningsmiljøer innenfor IKT. Kunnskapsdepartementet forventer at universitetene og høyskolene øker innsatsen med datadeling og «Orden i eget hus» (jf. digitaliseringsrundskrivet kap. 1.2[9]).

Å utvikle ledende forskningsmiljøer innenfor KI står sentralt for samfunnets mulighet til å dra nytte av den verdiskapingen teknologien vil bringe i fremtiden. Nasjonal infrastruktur som muliggjør eksperimentell tungregning- og KI-forskning skal styrke innovasjon i næringslivet og offentlig sektor, samt sikre at teknologien brukes ansvarlig og bærekraftig. Regjeringen forventer at universitetene og høyskolene følger de etiske prinsippene for ansvarlig og pålitelig KI, jf. Nasjonal digitaliseringsstrategi 2024–2030.

Regjeringen forventer at universitetene og høyskolene følger opp regjeringens strategi for å øke næringslivets investeringer i forskning og utvikling[10]. Universitetene og høyskolene skal styrke samarbeidet med næringslivet og arbeidslivets parter for å etablerere og videreutvikle arenaer for mobilitet, kontakt og samspill med næringslivet.

Regjeringen forventer at universitetene og høyskolene arbeider for å bruke eksisterende areal bedre fremfor å bygge nytt, og at de gjør grundige vurderinger av behovene for nybygg, rehabilitering, ombygging og leie av bygg. Departementet har utarbeidet en veiviser[11] for universiteter og høyskoler om samarbeidet i bygge- og leiesaker, for å støtte opp under en

---

[6] Se nærmere omtale om øremerking i kapittel 3.

[7] Frå ord til handling - Handlingsplan for norsk fagspråk i akademia
[8] Nasjonal digitaliseringsstrategi 2024-2030
[9] Digitaliseringsrundskrivet - regjeringen.no
[10] Strategi for å øke næringslivets investeringer i forskning og utvikling 2024
[11] Veiviser for universiteter og høyskoler om samarbeidet i bygge- og leiesaker

transparent og forutsigbar dialog og samhandling om arealbehov. Institusjonene skal sette seg godt inn i denne.

2 Mål

2.1 Kunnskapsdepartements overordnede mål

Kunnskapsdepartementet har tre overordnede mål for kunnskapssektoren:

- Kunnskap legger grunnlag for demokrati, velferd, omstilling og bærekraft
- Samfunnet og arbeidslivet har tilgang på relevant kompetanse
- Kunnskapssektoren utjevner sosiale og geografiske forskjeller

De tre hovedmålene beskriver samfunnsoppdraget til Kunnskapsdepartementet og blir utdypet gjennom åtte undermål som er beskrevet i kap. 1 Hovedinnledning i Prop. 1 S (2024–2025) for Kunnskapsdepartementet. Virksomhetene spiller en viktig rolle for å nå målene. Det er viktig med godt samspill mellom departementets underliggende virksomheter slik at alle bidrar til hverandres måloppnåelse.

2.2 Målstrukturen for sektoren

Kunnskapsdepartementet fastsatte etter dialog med sektoren nye sektormål gjeldende fra 2023 for statlige universiteter og høyskoler og private høyskoler som mottar statstilskudd. Sektormålene samsvarer godt med de overordnede målene i langtidsplanen, som gjelder all norsk forskning og høyere utdanning.

Departementet har utviklingsavtaler med differensierte mål og styringsparametere for hver av de statlige universitetene og høyskolene som gjelder fra 2023 til 2026. Departementet har ikke utviklingsavtaler med de private høyskolene, men følger opp mål og resultater som del av tilskuddsforvaltningen.

Analyser av statistikk og undersøkelser som er nasjonalt tilgjengelig er en sentral kilde til styringsinformasjon. Departementet opprettholder kravene til innrapportering av data om resultater i høyere utdanning til Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) jf. Meld. St. 19 (2020–2021) *Styring av statlige universiteter og høyskoler.*

Kunnskapsdepartementet har i samarbeid med institusjonene definert samfunns- og effektmål for større bygge- og rehabiliteringsprosjekter i sektoren. Aktuelle institusjoner må ta hensyn til disse målene i planer og i styringen av virksomheten.

2.3 Sektormål og utviklingsavtaler

For 2025 gjelder følgende overordnede og langsiktige sektormål for universiteter og høyskoler:

1. Høy kvalitet i utdanning og forskning
2. Bærekraftig samfunnsutvikling, velferd og innovasjon
3. God tilgang til utdanning, forskning og kompetanse i hele landet

Målene og styringsparameterne i utviklingsavtalene beskriver den enkelte institusjonens strategiske prioriteringer for å bidra til at de nasjonale sektormålene og prioriteringene i

langtidsplanen nås. Utviklingsavtalen er et verktøy i styringsdialogen, og skal bidra til å utvikle institusjonene og sektoren.

Utviklingsavtalene har som formål å bidra til høy kvalitet og en mangfoldig sektor gjennom tydelige institusjonsprofiler og god arbeidsdeling. Differensiert styring gjennom utviklingsavtalene skal tilrettelegge for at institusjonene kan ivareta sitt samfunnsoppdrag og svare på nasjonale, regionale og lokale behov.

Utviklingsavtalene er fastsatt i samhandling med den enkelte institusjon i tråd med rammeverket for utviklingsavtalene. Utviklingsavtalene reforhandles i utgangspunktet hvert fjerde år, men departementet åpner for eventuell revisjon av avtalene etter to år ved særlige behov.

Dagens utviklingsavtaler ble inngått i dialog mellom Kunnskapsdepartementet og institusjonene i 2022 og gjelder fireårsperioden 2023–2026. Kunnskapsdepartementet har også innført endringer i finansieringssystemet som styrker betydningen av sektormålene og utviklingsavtalene. Departementet vil legge opp til et fellesmøte med institusjonene **18. juni kl 11.00-15.00 i Oslo**, som del av samarbeidet om utviklingen i sektoren.

2.4 Utviklingsavtale for Høgskulen på Vestlandet (HVL) 2023–2026

Mål 1 – Forskinga ved HVL held høg internasjonal kvalitet og er med på å forme samfunns- og arbeidslivet.

I perioden vil HVL styrkje forskinga ved å vidareutvikle eksisterande forskingsmiljø og bygge fleire nasjonalt og internasjonalt leiande forskingsmiljø. HVL vil utvikle og gje prioritet til tverrfagleg forsking. HVL vil forske saman med samfunns- og arbeidslivet, auke den eksterne forskingsfinansieringa og styrkje innsatsen for å gjere forskinga meir open.

Forskinga ved HVL blir teken i bruk i utdanningane og får gjennomslag i samfunns- og arbeidslivet, også internasjonalt. Gjennomslag handlar om å skape tilsikta, positiv innverknad («impact»). Forskartalent og dyktige forskingsleiarar vil få utvikle seg og drive forskingsfelt framover, noko som også gjer HVL meir attraktiv som arbeidsplass og samarbeidspartnar.

Det HVL gjer for å styrke forskinga blir viktige bidrag til å styrkje konkurransekraft, innovasjons- og omstillingsevne. Dette står sentralt i det å bidra til miljømessig, sosial og økonomisk berekraft.

Styringsparametrar:

1. Auka kvalitet i forskinga.
2. Større gjennomslag i samfunns- og arbeidslivet
3. Meir tverrfagleg forskingssamarbeid.

Mål 2 – Dei profesjons- og arbeidslivsretta utdanningane ved HVL skal dekkje framtidas kompetansebehov.

I perioden vil HVL styrkje tilbodet av utdanningar med høg kvalitet og med gjennomgåande utdanningsløp til og med ph.d.-grad. Studietilbodet ved HVL skal vere fleksibelt og tilpassa studentar i ulike livsfasar. Kortare utdanningar skal HVL kunne innpasse i gradsstudia. Høge

søkjartal, kvalifiserte og motiverte søkjarar og god gjennomstrøyming er føresetnadar for å lykkast, og HVL arbeider målretta med rekruttering, relevans og tilgjengelegheit.

HVL har eit stimulerande og tilgjengeleg læringsmiljø som er mangfaldig, internasjonalt og inkluderande. HVL vektlegg studentaktive lærings- og undervisningsformer som engasjerer og fremjar læring på både fysiske og nettstøtta læringsarenaer. Studentar tek del i forsking, noko som hevar kvaliteten i utdanningane ved HVL. HVL gjev studentar tilbod om praksis og prosjektarbeid med arbeidslivet i fleire studium.

Det å vere tydeleg på kva HVL vil med utdanningane sine er viktig for å styrke omstillingsevna og for å høgne kvaliteten på og tilgjenge til kunnskap og kompetanse. HVL har ein utdanningsprofil som i stor grad bidreg til å styrkje samfunnets føresetnadar for å inkludere fleire born og unge på ein god måte.

Styringsparametrar:

4. Meir relevans i studietilbodet.
5. Auka kvalitet i utdanningane.
6. Meir fleksibilitet i studietilbodet.

Mål 3 – HVL er ein samskapande høgskule med levande campusar som tek ei tydeleg regional rolle.

I perioden vil HVL utnytte potensialet som ligg i å vere til stades i heile regionen, og styrkje rolla i den regionale utviklinga. HVL vil mellom anna arbeide for å auke talet på regionale partnarskap, delte stillingar og talet på kandidatar innan offentleg ph.d. og nærings-ph.d. I samskapinga med samfunns- og arbeidslivet tek HVL ei leiande rolle. Ved å utøve forsking og utdanning av høg internasjonal kvalitet, vil HVL vere ein sentral brubyggjar og føretrekt samarbeidspartnar. HVL vil utvikle fleircampushøgskulen og hente ut gevinstar av samarbeid på kvar campus og på tvers av fleire campusar. HVL vil styrkje alle campusane som attraktive arbeids- og studiestader kjenneteikna av mangfald, høgt fagleg nivå og kultur for samskaping og læring.

Det at HVL legg vekt på si regionale rolle og samskaping er viktig for å høgne kvaliteten på og tilgjenge til kunnskap og kompetanse.

Styringsparametrar:

7. Gjennomføring av tiltak for campusutvikling, og realisering av gevinstar.
8. Auka omfang av samskaping mellom fagmiljø og med regionen.
9. Arbeidsmiljøet fremjar mangfald, inkludering, trivsel, openheit og samarbeid.

3 Tildeling

3.1 Tildeling over kap. 260, post 50

Stortinget har bevilget 44,2 mrd. kroner over kap. 260, post 50 til statlige universiteter og høyskoler. Det ligger til grunn en prisjustering på 3,8 pst. fra 2024 til 2025.

Kunnskapsdepartementet tildeler med dette **2 487 770 000 kroner** til Høgskulen på Vestlandet.

Orientering om statsbudsjettet 2025 for universitet og høgskular etter vedtak i Stortinget 18. desember 2024 gir en oversikt over de enkelte endringene i rammebevilgningen per institusjon.

Rammefinansiering

Universitetene og høyskolene får midlene på kap. 260 som én rammebevilgning, som betyr at institusjonen selv skal disponere og fordele tildelingen mellom sine formål, aktiviteter og enheter for å møte de målene som er satt for sektoren og den enkelte virksomhet. Resultatbasert uttelling er en del av den samlede rammebevilgningen til institusjonen. På noen punkter er bevilgningen fra departementet øremerket et bestemt formål. En øremerking som ikke er tidsavgrenset blir formelt uttrykt i tildelingsbrevet for det første året av øremerkingen, og det er en forventning om at aktiviteten videreføres i påfølgende år uten at det gis formelt pålegg.

Ikke øremerking av rekrutteringsstillinger

Fra og med 2023 ble øremerkingen av midler til rekrutteringsstillinger fjernet, som innebærer at institusjonene ikke er pålagt et bestemt antall slike stillinger, jf. Innst. 12 S (2022–2023) og Prop. 1 S (2022–2023). Universitetene og høyskolene har dermed mer frihet til å gjøre egne budsjettprioriteringer, ha en mer målrettet rekrutterings- og karrierepolitikk og selv vurdere hvor mange rekrutteringsstillinger de til enhver tid har behov for, i tråd med regjeringens tillitsreform.

Utfasing av studieplasser fra Utdanningsløftet 2020

Utfasingen av studieplasser fra revidert nasjonalbudsjett for 2020 innebærer reduksjon i bevilgningen til de institusjonene som fikk tildelt slike studieplassmidler. Det skjer avhengig av lengden på studiene som institusjonene opprettet og etter hvert som de aktuelle kullene fra 2020, 2021 og 2022 har fullført studieløpene. Unntaket er de 80 studieplassene i medisin og 300 plasser i barnevernsfaglige utdanninger på masternivå hvor midlene videreføres til de aktuelle institusjonene.

Nye studieplasser

I perioden 2022–2025 er det i statsbudsjettene prioritert nye studieplasser/økt kapasitet til:

- 235 studieplasser i medisin, inkludert videreføring av 80 plasser fra Utdanningsløftet 2020
- 300 studieplasser i barnevern videreført fra Utdanningsløftet 2020
- 500 studieplasser i sykepleierutdanning, inkludert pålegg om å øke opptaket med 200 plasser innenfor gjeldende bevilgning
- 40 studieplasser i nukleære fag
- 200 studieplasser innenfor IKT-fag
- 25 studieplasser i flyingeniørutdanning
- 20 studieplasser i fysioterapiutdanning
- 20 studieplasser skogfag
- 20 studieplasser i vernepleie
- 10 studieplasser i folkedans

- 20 studieplasser i veterinærmedisin
- Fjerde og femte år i lærerutdanning i praktisk-estetiske fag
- 60 studieplasser til å etablere en campus på Gol i Hallingdal

Bevilgningen til studieplasser trappes opp til plassene er fullt utbygget med nye årlige kull, og den avhenger av lengde på studiene, fra to- til seksårige. En studieplass er definert som 60 studiepoeng. Ved tildeling av nye eller flere studieplasser forventer Kunnskapsdepartementet at institusjonene øker opptaket i de aktuelle utdanningene tilstrekkelig til at kravene til gjennomførte studiepoeng innfris.

I tillegg er det bevilget midler til institusjoner som kan øke kapasiteten i arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning med til sammen 265 plasser.

I lys av det økonomiske handlingsrommet i statsbudsjettene nå og i årene fremover har regjeringen lagt til grunn at det er nødvendig å omprioritere innenfor gjeldende budsjettrammer for å skape rom for nye satsinger og finne inndekning for økte utgifter. Dette gjelder også for universitets- og høyskolesektoren. Regjeringen legger vekt på at universiteter og høyskoler i større grad må ta ansvar for å prioritere satsinger og utgiftsendringer med omdisponeringer innenfor institusjonenes samlede rammer, også på tvers av enhetene.

Regjeringen forventer at universiteter og høyskoler følger opp langtidsplanen for forskning og høyere utdanning i sin dimensjonering. Regjeringen forventer videre at institusjonene prioriterer helsefag, IT og områder som er særlig viktige for det grønne skiftet og lærerutdanningene, jf. utsynsmeldingen og profesjonsmeldingen. Dette er særlig viktig i en situasjon fremover med store demografiendringer og hvor Norge vil mangle arbeidskraft, jf. perspektivmeldingen. Prioritering av kapasiteten til disse fagområdene innebærer samtidig at institusjonene må prioritere ned kapasitet på andre fagområder, under forutsetning av at samfunnsbehovene ivaretas.

Departementet understreker at det kan bli aktuelt å flytte midler mellom institusjoner dersom opptaket og produksjonen ikke gjenspeiler forventningene om gjennomførte studiepoeng og ikke svarer til samfunnsbehovene slik de blant annet er beskrevet i de nevnte meldingene.

Sykepleierutdanning

Departementet har registrert at det ved de fleste institusjonene er en positiv økning i opptaket til sykepleierutdanning i 2024. Likevel ligger mange institusjoner under nivået som synes nødvendig for å innfri resultatkravene fra tildelingene i budsjettene for 2020 og 2022. Ved de fleste institusjonene gikk også studiepoengproduksjonen i sykepleieutdanningene ned i 2023, og møter ikke resultatkravene. Departementet understreker at oppfølgingen av studieplasstildelingen primært vurderes i form av gjennomførte studiepoeng, og at institusjonene må gjøre nødvendige tiltak for at den samlede utdanningsaktiviteten innenfor sykepleie innfrir forventningene til økt kapasitet fra studieplasstildelingene i 2020 og 2022. Institusjonene må gi en forklaring på manglende måloppnåelse i årsrapporten for 2024 og vurderinger av sannsynligheten for å utnytte kapasiteten bedre fremover. Basert på dette vil departementet vurdere omdisponeringer i 2026.

Nasjonale senter i grunnopplæringen

I Meld. St. 34 (2023–2024) beskriver regjeringen behov for en mer praktisk, variert og motiverende opplæring, og vil derfor sette i gang et nasjonalt program for mer praktisk læring. Programmet skal, i tillegg til å gi bedre økonomiske rammer gjennom tilskudds- og rentekompensasjonsordning til utstyr, inventar og læringsarenaer, også bestå av pedagogisk og kompetansebyggende støtte til å gjøre opplæringen mer praktisk.

Departementet forventer at alle de nasjonale sentrene bidrar til det nasjonale programmet ved å gi ulike former for støtte til praktisk læring innenfor sine fagområder i tråd med signalene i meldingen. Forventningen må ses i sammenheng med sentrenes mandat til å bidra til kvalitetsutvikling i skolen.

I arbeidet med det nasjonale programmet bør sentrene samarbeide med hverandre og koordinere arbeidet seg imellom slik at de pedagogiske og kompetansebyggende ressursene gjøres lett tilgjengelige for målgruppen. Departementet forventer også at sentrene aktivt samarbeider og har dialog med Utdanningsdirektoratet, blant annet om hvordan sentrene kan bidra i pågående prosesser hvor Utdanningsdirektoratet har en sentral rolle.

Utdanningsdirektoratet vil tilsvarende bli bedt om å samarbeide med de nasjonale sentrene og bidra med råd om hvordan sentrene kan utvikle sin rolle og nå ut med bidrag til sektor.

3.2 Tildeling over kap. 226, post 22 Nasjonalt prosjekt for lærerrekruttering

Kunnskapsdepartementet tildeler **10 000 000 kroner** til Høgskulen på Vestlandet til å styrke og videreutvikle Nasjonalt prosjekt for lærerrekruttering, med målrettede nasjonale og regionale tiltak for å få flere lærere i barnehage og skole over hele landet. Arbeidet skal utføres i samarbeid med barnehage- og skoleeiere, universiteter og høyskoler, partene i sektoren og studenter, jf. omtale i supplerende tildelingsbrev 5. juli 2023.

3.3 Tildeling over kap. 226, post 21 og 22 og kap. 231, post 21 Videreutdanning for lærere

Regjeringen innfører et nytt og helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling for lærere og andre ansatte i barnehage og grunnopplæring, som fases inn i 2025 og 2026. Forvaltningen av midler knyttet til utvikling og finansiering av videreutdanningstilbud rettet mot barnehager og grunnopplæring blir endret fra anbudskonkurranser til øremerkede bevilgninger i årlige tildelingsbrev til utdanningsinstitusjonene. Regjeringen forventer at universiteter og høyskoler legger til rette for god sammenheng mellom grunnutdanning, videreutdanning og lokal kompetanseutvikling, og dialog med barnehage- og skolesektoren blant annet i partnerskap mellom institusjonene og kommunene.

Endringene for 2025 får en halvårsvirkning fra høsten 2025. For høsten 2025 blir videreutdanningsmidlene fordelt mellom utdanningsinstitusjoner med lærerutdanning med en tilsvarende andel som høsten 2024. Dette innebærer en fullfinansiering av videreutdanningene og at utdanningene ikke skal rapporteres som egenfinansierte og inngå i grunnlaget for resultatbasert uttelling. Nasjonale prioriteringer ved behandling av søknader fra barnehage- og skoleeiere om hhv. tilretteleggingsmidler og vikar- og stipendmidler blir

videreført for 2025, inntil ny ordning trer i kraft høsten 2026, jf. Prop. 1S (2024–2025) for Kunnskapsdepartementet, kap. 226, post 22. Utdanningsinstitusjonene må legge disse prioriteringene til grunn, men kan gjøre mindre justeringer i videreutdanningstilbud og dimensjonering for å tilpasse seg nivået på tildelingen for 2025 og for bedre å møte kompetansebehov. I tillegg vil regjeringen legge til rette for at antallet lærere som får tilbud om videreutdanning i praktiske og estetiske fag øker i 2025. Universiteter og høyskoler som inneværende år tilbyr videreutdanning i praktiske og estetiske fag bør videreføre og eventuelt utvide aktuelle tilbud. Kunnskapsdepartementet legger til grunn at institusjonene ikke tar egenbetaling for videreutdanningstilbudene som er finansiert med øremerkede midler.

Kunnskapsdepartementet tildeler til sammen **24 956 000 kroner** til Høgskulen på Vestlandet. for å utvikle og tilby videreutdanning for lærere, fordelt på følgende kapitler og poster:

- Kap. 226, post 21: 1 755 000 kroner (yrkesfaglærere)
- Kap. 226, post 22: 16 607 000 kroner (lærere i grunnopplæringen)
- Kap. 231, post 21: 6 594 000 kroner (barnehagelærere)

Tildelingen på kap. 226, post 22 omfatter midler til å tilby *Grunnleggende lese-, skrive- og matematikkopplæring* for kullet som er på semester 3 høsten 2025 og som avslutter studiene våren 2026. Høgskulen på Vestlandet, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet og OsloMet skal fortsatt ha ansvar for videreutdanningstilbud i norsk tegnspråk, jf. kap. 226, post 22.

3.4 Tildeling over kap. 231, post 21 Barnehagelærerutdanningen

I statsbudsjettet for 2025 er det bevilget 50 mill. kroner til å styrke barnehagelærerutdanningen (BLU). Gode barnehagelærere er nødvendige for god pedagogisk kvalitet i barnehagen, og det er viktig at utdanningen har høy kvalitet, er godt forankret i forsking og nært knyttet til praksisfeltet. Med økte ressurser vil de som utdanner barnehagelærere, ved universiteter og høyskoler og i barnehager med praksis, kunne utvikle BLU til den tverrfaglige og krevende utdanningen som var intensjonen med reformen i 2012/2013.

Kunnskapsdepartementet tildeler Høgskulen på Vestlandet **6 200 000 kroner** til dette formålet.

3.5 Tildeling over kap. 275, post 21 Midler til evaluering av dispensasjon fra nivåkrav

Kunnskapsdepartementet tildeler **500 000 kroner** til Høgskulen på Vestlandet for å styrke den pågående evalueringen av dispensasjonsordningen for opptak til lærerutdanninger, utført ved Nasjonalt prosjekt for lærerrekruttering. Evalueringen skal gi informasjon om hvorvidt åpning for dispensasjon fra nivåkravene har bidratt til å rekruttere lærerstudenter som ellers ikke ville tatt lærerutdanning. Hvis mulig, er det interessant å få kunnskap om gjennomføring og frafall hos studenter som er tatt opp på dispensasjon fra nivåkrav, sammenliknet med studenter som ikke er tatt opp på dispensasjon. Tildelingen kan ses i sammenheng med tildeling over kap. 226, post 22 til Nasjonalt prosjekt for lærerrekruttering.

3.6 Utbetaling

Kunnskapsdepartementet utbetaler midlene over kap. 226, post 21 og 22 i én rate i februar.

Kunnskapsdepartementet utbetaler midlene over kap. 231, post 21 i én rate i februar.

Kunnskapsdepartementet utbetaler midlene over kap. 260, post 50 i tre rater, hhv. i januar, mai og september.

Kunnskapsdepartementet utbetaler midlene over kap. 275, post 21 i én rate i januar.

4 Andre forutsetninger og krav

4.1 Fellesføringer fra regjeringen

4.1.1 Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Det er et mål med systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk. Høgskulen på Vestlandet skal følge opp dette målet. I dette arbeidet skal det tas hensyn til ivaretakelse av virksomhetens kjerneoppgaver og kostnadseffektivitet.

Høgskulen på Vestlandet skal også vurdere hvordan klimaendringene vil påvirke virksomheten. Høgskulen på Vestlandet skal gjøre systematiske vurderinger av egen energibruk og ta i bruk lønnsomme energieffektive løsninger, samt øke energifleksibiliteten der dette er relevant.

4.1.2 Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring

Regjeringen har høye ambisjoner når det gjelder inkludering og mangfold. Statlige virksomheter skal ha en positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring. Arbeidsgiverne skal i samarbeid med de tillitsvalgte selv definere et hensiktsmessig ambisjonsnivå ut fra virksomhetens egenart og størrelse.

Høgskulen på Vestlandet skal i årsrapporten oppgi antallet ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring i 2025 og det totale antallet ansettelser i virksomheten i 2025. Høgskulen på Vestlandet skal også omtale utviklingen i 2025 sett opp mot det virksomheten har rapportert for 2024.

4.1.3 Redusere konsulentbruken

Det er et mål at staten samlet sett skal redusere konsulentbruken ved å utvikle egen kompetanse. Høgskulen på Vestlandet skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes.

Høgskulen på Vestlandet skal i årsrapporten for 2025 rapportere om konsulentbruken og oppfølgingen av fellesføringen, herunder om totalbeløp for kjøp av konsulenttjenester, hvilke

tiltak som er iverksatt og konkrete resultater. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der konsulenter benyttes i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere.

Høgskulen på Vestlandet skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av eventuelle kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2025 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester. Dersom utgifter til kjøp av konsulenttjenester er vesentlige, bør virksomheten i note til årsregnskapet spesifisere dette nærmere. Dersom virksomheten har større kjøp av konsulenttjenester fra andre statlige leverandører, bør dette fremgå særskilt.

4.2 Andre krav

4.2.1 Sikkerhet og beredskap

Styringsdokument for arbeidet med sikkerhet og beredskap i Kunnskapsdepartementets sektor skal ligge til grunn for arbeidet med samfunnssikkerhet, nasjonal sikkerhet, informasjonssikkerhet og personvern. Rapporteringskravene nedenfor gjenspeiler krav som stilles i styringsdokumentet. Med et skjerpet sikkerhetsbilde forutsettes det at Høgskulen på Vestlandet holder seg oppdatert om trusselvurderinger fra nasjonale fagmyndigheter.

For å styrke og utvikle sikkerhetsarbeidet i kunnskapssektoren, har HK-dir fått i oppgave å utvide sitt eksisterende fagmiljø for informasjonssikkerhet og personvern, til å også omfatte samfunnssikkerhet og nasjonal sikkerhet. Fra og med 2025 blir i tillegg oppgaven med å kontrollere om underliggende virksomheter i forsknings- og høyere utdanningssektoren etterlever kravene til sikkerhet og beredskap flyttet fra NOKUT til HK-dir.

Høgskulen på Vestlandet skal i årsrapporten for 2025 rapportere om følgende:

1. Hvordan kartlegger virksomheten egne verdier og avhengigheter med hensyn til nasjonal sikkerhet? Hvis det ikke er gjennomført kartlegging og vurdering av verdier og avhengigheter, hvilke planer har Høgskulen på Vestlandet for dette arbeidet?
2. Når reviderte Høgskulen på Vestlandet sist sin ROS-analyse? Hvilke overordnede områder er identifisert som de med høyest risiko for virksomheten?
3. Beskriv overordnet de viktigste læringspunktene fra krise- og beredskapsøvelser som er gjennomført i 2025.
4. Redegjør for virksomhetens arbeid med sikkerhetsstyring, herunder etablering av styringssystem for sikkerhet etter sikkerhetsloven, ledelsessystem for informasjonssikkerhet og internkontroll for personvern, inkludert hvordan disse samordnes med hverandre og med virksomhetsstyringen for øvrig.

4.2.2 Informasjonssikkerhet og personvern

Det følger av virksomhets- og økonomiinstruksen at kravene i policy for informasjonssikkerhet og personvern i høyere utdanning og forskning skal ligge til grunn for arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern ved Høgskulen på Vestlandet I lys av det skjerpede trusselbildet internasjonalt, den økende avhengigheten av digital teknologi i samfunnet og den raske teknologiske utviklingen, forventer Kunnskapsdepartementet at

Høgskulen på Vestlandet styrker sitt arbeid med å forebygge, oppdage og håndtere alvorlige IKT-sikkerhetshendelser og brudd på personopplysningssikkerheten. I den forbindelse er behovet for tilfredsstillende kontinuitets- og beredskapsplaner særlig viktig.

4.2.3 Regelverkskompetanse

Å drive en stor samfunnsinstitusjon som et universitet eller en høyskole krever betydelig kompetanse om regelverket. Departementet har i forbindelse med lovproposisjonen til Stortinget om ny universitets- og høyskolelov understreket viktigheten av å prioritere slik kompetanse ved institusjonene, se Prop. L 126 (2022-2023). pkt. 3.3.3. Departementet registrerer at flere universiteter og høyskoler er inne i omstillingsprosesser, og vil derfor understreke viktigheten av at institusjonene sikrer nødvendig juridisk kompetanse og forvaltningskompetanse, slik at de er i stand til å operere innenfor regelverket og forvalte den myndigheten og det handlingsrommet de har.

4.2.4 Krav ved inngåelse av leieavtaler

Som en oppfølging av NSM-rapporten[12] har Riksrevisjonen satt i gang en bred undersøkelse av statens husleieavtaler. I den forbindelse minner Kunnskapsdepartementet om regelverket som gjelder for inngåelse av slike avtaler. Ved inngåelse av leieavtaler der leieavtalens samlede forpliktelse overstiger 30 mill. kroner skal Statsbygg brukes som rådgiver. Leieavtaler med samlet forpliktelse over 100 mill. kroner, inkludert opsjoner, skal godkjennes av departementet. Disse kravene gjelder også ved forlengelse av eksisterende avtaler. Det vises også til vedlegg til tildelingsbrevet om fullmakter.

5 Rapportering og resultatoppfølging

5.1 Rapportering om resultater

Årsrapport for 2025 skal sendes til Kunnskapsdepartementet (postmottak@kd.dep.no) innen 15. mars 2026, med kopi til Riksrevisjonen og Database for statistikk om høyere utdanning (DBH) (dbh@hkdir.no). Departementet gjør oppmerksom på at årsrapporten skal publiseres på virksomhetens nettside innen 1. mai, jf. *Bestemmelser om økonomistyring i staten*, pkt. 2.3.3.

Departementet minner også om at Høgskulen på Vestlandet innen 15. mars 2025 skal sende årsrapport for 2024 til postmottak@kd.dep.no, med kopi til Riksrevisjonen og DBH. Nærmere krav til denne årsrapporten fremgår av dokumentet *Krav til årsrapport 2024* som var vedlagt fjorårets tildelingsbrev. Rapporteringskrav for årsrapport er også tilgjengelig på HK-dirs nettsider.

Årsrapporten skal gi et dekkende bilde av virksomhetens resultater og gi departementet grunnlag for å vurdere måloppnåelse og ressursbruk, jf. *Bestemmelser om økonomistyring i staten* og Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ)s *Veiledningsnotat til årsrapport for statlige virksomheter*. Vi viser forøvrig også til vedlegget «Krav til årsrapporten for statlige universiteter og høyskoler».

---

[12] Gjedrem-utvalgets gjennomgang av Nasjonal sikkerhetsmyndighets leie av Snarøyveien 36

Høgskulen på Vestlandet skal rapportere data til DBH. Krav til datarapporteringen og fristene gjennom året finnes på DBHs nettsider.

Høgskulen på Vestlandet skal avlegge delårsregnskap og årsregnskap. Departementet vil i egne brev angi hvilke frister og krav som gjelder for delårsregnskapene og årsregnskapet. Departementet viser til Finansdepartementets rundskriv R-10/2024 når det gjelder rapportering av regnskapsopplysninger til statsregnskapet for 2025.

5.2 Satsingsforslag for 2027

Høgskulen på Vestlandet kan sende inn eventuelle satsingsforslag i tråd med vedlagte veiledning. Frist for innsendelse av satsingsforslag for 2027 er **1. november 2025**. Forslaget sendes til postmottak@kd.dep.no.

5.3 Styringsdialogen i 2025

Høgskulen på Vestlandet blir ikke innkalt til etatsstyringsmøte i 2025, men får en skriftlig tilbakemelding fra departementet i løpet av 1. halvår 2025 på bakgrunn av blant annet årsrapporten for 2024, tilstandsrapporten for høyere utdanning 2024 og resultatrapporteringen til DBH.

Med hilsen

Maria Tagmatarchi Storeng (e.f.)
ekspedisjonssjef

Charlotte Rustad
konst. avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Vedlegg og instrukser oppgitt nedenfor finnes på følgende nettside:

Tildelingsbrev for universiteter og høyskoler 2025:

- Orientering om statsbudsjettet for 2025 for universitet og høgskular etter vedtak i Stortinget 18. desember 2024
- Krav til årsrapport for statlige universiteter og høyskoler 2025
- Fullmakter for statlige universiteter og høyskoler 2025
- Veiledning til fremstilling av satsingsforslag for 2027
- Hovedtrekk i styringsdialogen for statlige universiteter og høyskoler 2025
- Virksomhets- og økonomiinstruks

Kopi

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse
Riksrevisjonen
Statsforvaltaren i Vestland
Studentsamskipnaden på Vestlandet

Kunnskapsdepartementet

Vedlegg

Orientering om statsbudsjettet 2025 for universitet og høgskular

Etter vedtak i Stortinget 18. desember 2024.
Mål for universitet og høgskular, budsjett og endringar i løyving og finansieringssystemet.

Orientering om statsbudsjettet 2025 for universitet og høgskular

Etter vedtak i Stortinget 18. desember 2024.

Mål for universitet og høgskular, budsjett og endringar i løyving og finansieringssystemet.

Kortnamn for universiteta og høgskulane

Institusjon	Kortnamn
Ansgar høyskole for teologi, musikk og psykologi	AHS
Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo	AHO
Barratt Due musikkinstitutt	BDM
Bergen Arkitekthøgskole	BAS
Dronning Mauds Minne Høgskole for barnehagelærerutdanning	DMMH
Fjellhaug Internasjonale Høgskole	FIH
Handelshøyskolen BI	BI
Høgskolen i Molde, vitskapleg høgskole i logistikk	HiM
Høgskolen i Østfold	HiØ
Høgskulen for grøn utvikling	HGUt
Høgskulen i Volda	HVO
Høgskulen på Vestlandet	HVL
Høyskolen for dansekunst	HFDK
Høyskolen for ledelse og teologi	HLT
Høyskolen Kristiania	HK
Kunsthøgskolen i Oslo	KHiO
Lovisenberg diakonale høgskole	LDH
MF vitenskapelig høyskole	MF
NLA Høgskolen	NLA
Nord universitet	NU
Noregs handelshøgskole	NHH
Noregs idrettshøgskole	NIH
Noregs miljø- og biovitskaplege universitet	NMBU
Noregs musikkhøgskole	NMH
Noregs teknisk-naturvitskaplege universitet	NTNU
OsloMet – storbyuniversitetet	OM
Samisk høgskole	SA
Steinerhøyskolen	STH
Universitetet i Agder	UiA
Universitetet i Bergen	UiB
Universitetet i Innlandet	INN
Universitetet i Oslo	UiO
Universitetet i Stavanger	UiS
Universitetet i Søraust-Noreg	USN
Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet	UiT
VID vitenskapelige høgskole	VID

Innhald

1 Innleiing **7**

2 Mål for universitet og høgskular **7**

2.1 Om målstrukturen 7

2.2 Mål for 2025 7

2.3 Avvikling av kandidatmåltal 8

2.4 Oppfølging frå departementet og hos institusjonane 8

3 Løyvingar til universitet og høgskular over Kunnskapsdepartementets budsjett i 2025 **9**

3.1 Vesentlege budsjettendringar i 2025 over Kunnskapsdepartementets budsjett kap. 260 Universitet og høgskular 9

3.2 Universitets- og høgskulebygg over Digitaliserings- og forvaltningsdepartementets budsjett 9

3.3 Tildeling per institusjon (kap. 260) 10

3.3.1 Universitet og statlege høgskular (kap. 260, post 50) 12

3.3.2 Private høgskular (kap. 260, post 70) 16

3.4 Studieplassar 17

3.4.1 Nye studieplassar 17

3.4.2 Studieplassar frå Utdanningsløftet 2020 17

3.4.3 Opptrapping for å føre vidare studieplassar tildelte i tidlegare år 18

3.4.4 Overgangsordning med kompensasjon for bortfall av kandidatutteljing for studieplassar under opptrapping. 20

4 Finansieringssystemet for universitet og høgskular **21**

4.1 Rammefinansiering og resultatbasert utteljing 21

4.2 Satsar og indikatorar for den resultatbaserte utteljinga 21

4.3 Budsjettendring gjennom den resultatbaserte utteljinga i 2025 24

4.4 Datagrunnlag for den resultatbaserte utteljinga i 2025 25

4.5 Rapportering av data og resultatutteljing i budsjettet for 2026 27

1 Innleiing

Orientering om statsbudsjettet 2025 for universitet og høgskular gir informasjon om løyvinga til universitet og høgskular over Kunnskapsdepartementets budsjett, jf. Innst. 12 S (2024–2025) og Prop. 1 S (2024–2025) for Kunnskapsdepartementet. Orienteringa skal saman med endeleg tildelings-/tilskotsbrev danne grunnlag for dei budsjettdisponeringane styret for den enkelte institusjonen vedtek for 2025.

2 Mål for universitet og høgskular

2.1 Om målstrukturen

Kunnskapsdepartementet fastset overordna og langsiktige mål for universiteta og høgskulane som får løyving over Kunnskapsdepartementets budsjett. Måla for 2025 er dei same som måla for 2024. Dei er fastsett etter innspel frå sektoren og for å reflektere dei aktuelle politiske hovudprioriteringane for universitet og høgskular. Måla er òg sett i samanheng med måla i langtidsplanen for forsking og høgare utdanning som gjeld uavhengig av sektor.

Departementet har utviklingsavtalar med kvar av dei statlege universiteta og høgskulane, jf. *Rammeverk for utviklingsavtaler for statlige universiteter og høyskoler*.[1] Utviklingsavtalane har som formål å bidra til høg kvalitet og ein mangfaldig sektor gjennom tydelege institusjonsprofilar og god arbeidsdeling. Avtalane inneheld differensierte mål og styringsparameter som beskriv strategiske prioriteringar som den enkelte institusjonen har for å bidra til å nå dei nasjonale sektormåla. Utviklingsavtalane er eit verktøy i styringsdialogen og skal bidra til å utvikle institusjonane og sektoren.

Utviklingsavtalane inngår i tildelingsbreva til institusjonane. Departementet har ikkje utviklingsavtalar med dei private høgskulane, men følger opp mål og resultat som del av tilskotsforvaltninga.

Kunnskapsdepartementet har i samarbeid med institusjonane sett samfunns- og effektmål for større bygge- og rehabiliteringsprosjekt i sektoren. Aktuelle institusjonar må ta omsyn til desse måla i planar og i styringa av verksemda.

2.2 Mål for 2025

Kunnskapsdepartementet har fastsett tre overordna mål for høgare utdanning og forsking i Prop. 1 S (2024–2025). Universitet og høgskular som får løyving frå Kunnskapsdepartementet, skal bidra til å nå måla. Krav til rapportering til Database for statistikk om høgare utdanning (DBH) ligg på DBH-nettsidene til Direktoratet for høgare utdanning og kompetanse (HK-dir).[2] For rapporteringskrav til årsrapporten viser vi til vedlegg til endeleg tildelings- og tilskotsbrev.

For 2025 gjeld desse overordna og langsiktige måla:

- Mål 1: Høg kvalitet i utdanning og forsking
- Mål 2: Berekraftig samfunnsutvikling, velferd og innovasjon
- Mål 3: God tilgang til utdanning, forsking og kompetanse i heile landet

[1] https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/utviklingsavtaler-fra-mars-2023/id2964165/
[2] https://dbh.hkdir.no/frister-og-rapportering/rapporteringskrav

2.3 Avvikling av kandidatmåltal

Sidan 2014 har departementet fastsett kandidatmåltal for enkelte utdanningar i helse- og sosialfag og lærarutdanningar. Kandidatmåltala har vore minstekrav til talet på uteksaminerte kandidatar frå den enkelte institusjonen. Regjeringa varsla i profesjonsmeldinga at ho vil avvikle bruken av kandidatmåltal og erstatte dei med god og tilgjengeleg statistikk om opptaks- og gjennomføringstal for profesjonsutdanningane, jf. Innst. 330 S (2023-2024) og Meld. St. 19 (2023-2024).

2.4 Oppfølging frå departementet og hos institusjonane

Styringsdialogen mellom departementet og institusjonane består av desse hovudaktivitetane: tildelings- og tilskotsbrev frå departementet, årsrapport frå institusjonane, etatsstyringsmøte/ dialog-/kontaktmøte og skriftleg tilbakemelding.

Årsrapportane, resultatrapporteringa til Database for høgare utdanning (DBH) og den årlege tilstandsrapporten for høgare utdanning utgjer hovudgrunnlaget for den vurderinga departementet gjer av kvar institusjon. Vurderinga som er basert på utviklingsavtalene og eigenarten til institusjonen, ligg til grunn for styringsdialogen med kvar av dei statlege institusjonane.

Nasjonalt organ for kvalitet i utdanninga (NOKUT) har ansvar for akkreditering og for å føre tilsyn med kvaliteten i høgare utdanning. NOKUT har ansvar for å føre tilsyn med private høgskular og studentsamskipnadane.

Frå 1. januar 2025 får Direktoratet for høgare utdanning og kompetanse ansvaret for å kontrollere etterlevinga av krav som blir stilt til arbeidet med tryggleik- og beredskap i verksemder i høgare utdannings- og forskingssektoren.

3 Løyvingar til universitet og høgskular over Kunnskapsdepartementets budsjett i 2025

Samla løyving for universitet og høgskular er 46,5 mrd. kroner i 2025, fordelt med 44,2 mrd. kroner til statlege universitet og høgskular på kap. 260, post 50 og 2,3 mrd. kroner til private høgskular på kap. 260, post 70.

3.1 Vesentlege budsjettendringar i 2025 over Kunnskapsdepartementets budsjett kap. 260 Universitet og høgskular

Nedanfor følger ei oversikt over vesentlege budsjettendringar over kap. 260 (post 50 og 70). Nærmare oversyn over budsjettendringane for kvar institusjon følger under kap. 3.3.

	(i 1 000 kroner)
Overgangsordning nytt finansieringssystem for studieplassar under opptrapping	184 825
Studieplassmidlar med opphaveleg tildeling 2020-2024	136 651
Midlar til å styrke det desentraliserte og fleksible tilbodet	120 000
Nye studieplassar 2025	24 270
Utfasing av studieplassar tildelt i samband med RNB 2020 (Utdanningsløftet 2020)	-392 189
Utfasing av rekrutteringsstillingar tildelt i samband med RNB 2020 (Utdanningsløftet 2020)	-263 647
Resultatbasert utteljing	-204 844
Reduksjon for å frigjere midlar til omprioriteringar innanfor det samla budsjettforslaget	-167 050
Reduksjon i samband med studieavgift for studentar utanfrå EØS/Sveits	-80 661
Eigenbetaling for gjentak av bestått eksamen	-22 317
Auke som følge av prisjustering for 2025 og tilbakeføring av reduksjon på 50 mill. kroner frå budsjettforliket om 2024-budsjettet	1 754 800

3.2 Universitets- og høgskulebygg over Digitaliserings- og forvaltningsdepartementets budsjett

Nedanfor er ei oversikt over midlar i 2025 til å prosjektere, rehabilitere og oppføre bygg i universitets- og høgskulesektoren, jf. Prop. 1 S (2024–2025) for Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet.

	(i 1 000 kroner)
Vidareføring av byggeprosjektet Livsvitskapsbygget, UiO (kap. 1530, post 33)	2 900 000
Utstyr og inventar til Livsvitskapsbygget, UiO (kap. 1530, post 45)	420 000
Vidareføring av byggeprosjektet campussamling i Trondheim, NTNU (kap. 1530, post 33)	678 000
Utstyr og inventar til campussamling i Trondheim, NTNU (kap. 1530, post 45)	57 000
Vidareføring av byggeprosjektet Vikingtidsmuseet, UiO (kap. 1530, post 33)	668 500
Utstyr og inventar til Vikingtidsmuseet, UiO (kap. 1530, post 45)	95 000
Vidareføring av byggeprosjektet Blått bygg, NU (kap. 2445, post 33)	72 700

Vidareføring av byggeprosjektet Norsk havteknologisenter, NTNU (kap. 1530, post 33). Nærings- og fiskeridepartementet er oppdragsgivar	1 000 000
Utstyr og inventar til Norsk havteknologisenter, NTNU (kap. 1530, post 45). Nærings- og fiskeridepartementet er oppdragsgivar	1 100 000

3.3 Tildeling per institusjon (kap. 260)

Kap. 3.3.1 og kap. 3.3.2 gir nærmare oversikt over endringar frå 2024 til 2025 i løyvinga for dei enkelte universiteta og statlege høgskulane over kap. 260, post 50 og for dei enkelte private høgskulane over kap. 260, post 70.

Tabellane med endra løyving per institusjon er bygde opp som følger:

- Utgangspunktet er *Saldert budsjett 2024* som er tildeling per institusjon i tildelingsbrev/ tilskotsbrev i samband med statsbudsjettet for 2024.
- Kolonnen *Prisjustering* viser prisjusteringa av *Saldert budsjett 2024* og tilbakeføring av prisjusteringa som blei redusert i budsjettforliket i 2024. Satsen for prisjustering for 2025 er 3,8 pst. som for andre 50- og 70-postar i statsbudsjettet.
- *Studieplassar 2020–2024* viser netto endringar som følge av midlar til studieplassar tildelte i budsjetta frå 2020 til og med 2024. Sjå oversikt over studieplassane under *kap. 3.4 Studieplassar*.
- *Utfasing rekr. stillingar* viser ein reduksjon i løyvinga som følge av at midlane til dei 250 mellombelse rekrutteringsstillingane som blei løyvde i samband med Utdanningsløftet 2020 blir fasa ut.
- *Resultatbasert utteljing* viser utteljing som følge av endring i institusjonane sine resultat på indikatorane. Kap. 4.2 gir oversikt over data som ligg til grunn for beløpa i desse kolonnane.
- *Overgangsordning nytt finsys* viser ein auke i løyvinga som følge av ei overgangsordning for studieplasstildelingar under opptrapping som ikkje enno har kunna få kandidatutteljing, og som ville fått lågare finansiering i det nye finansieringssystemet som følge av at kandidatindikatoren er fjerna. Midlane kompenserer den delen av den forventa kandidatutteljinga som ikkje vil bli dekt gjennom auka studiepoengutteljing med dei nye satsane.
- *Reduksjon* viser ein reduksjon i løyvinga for å frigjere midlar til omprioriteringar innanfor det samla budsjettforslaget frå regjeringa. Reduksjonen er som utgangspunkt fordelt pro rata. Det er gjort nokre justeringar slik at dei med mange søkarar, ein stor del studentar i helse- lærar- og MNT-fag, høge EU-inntekter og høg tilslagsrate på søknader til Forskingsrådet får ein mindre reduksjon.
- *Studieavgift* viser siste halvårseffekt av reduksjonen i løyvinga som følge av at universiteta og høgskulane skal krevje minst kostnadsdekkande studieavgift frå studentar utanfrå EØS/Sveits frå og med haustsemesteret 2023.
- *Eigenbetaling for gjentak av bestått eksamen* viser ein reduksjon i løyvinga som følge av at institusjonane kan ta eigenbetaling for gjentak av beståtte eksamenar. Institusjonane skal sjølve fastsette nivået på eigenbetalinga, avgrensa til meirkostnaden ved gjentak. Det er tatt

utgangspunkt i statistikk over faktiske gjentak av beståtte eksamenar ved universiteta og høgskulane frå 2022.

- *Desentral og fleksibel utdanning* viser ein auke i løyvinga for å styrke det desentrale og fleksible tilbodet. Midlane blir fordelte dels ut frå i kva grad dei faste campusane kan styrke tilbodet i regionar med dårlegare tilgang til høgare utdanning, og dels ut frå omfanget av desentralisert undervisning. Institusjonar med mange studentar per faglege årsverk er prioriterte for å styrke det økonomiske handlingsrommet for desse institusjonane.
- *Nye studieplassar* viser ein auke i løyvinga som følge av nye studieplassar i 2025. Sjå oversikt over studieplassane i *kap. 3.4 Studieplassar.*
- *Andre endringar* viser andre tiltak med verknad for enkelte institusjonar. Sjå forklaringane for den enkelte institusjonen nedanfor tabellane.
- *Rammeløyving 2025* er tildelinga per institusjon, og svarar til summen av *Saldert budsjett 2024* og endringskolonnane.

3.3.1 Universitet og statlege høgskular (kap. 260, post 50)

Oversikt over budsjettendringar per institusjon frå 2024 til 2025 i 1 000 kroner.

	Saldert budsjett 2024	Pris-justering	Studie-plassar 2020–2024	Utfasing rekr.-stillingar	Resultat-basert utteljing	Overgangs-ordning nytt fin.sys.	Reduksjon	Studie-avgift	Eigen-betaling for gjentak	Desentra-lisert og fleksibel utdanning	Nye studie-plassar	Andre endringar	Ramme-løyving 2025
AHO	252 874	9 816	-3 422	-2 109	-1 367	2 545	-606	-455	-4	-	-	13 414	270 686
HIM	359 497	13 971	-4 465	-6 328	-1 532	3 418	-1 681	-754	-502	1 500	-	-	363 124
HiØ	858 554	33 356	-2 549	-5 273	-6 848	3 275	-3 317	-1 212	-336	3 400	-	-	879 050
HVL	2 451 315	95 289	-13 185	-11 601	-46 006	6 976	-8 832	-1 575	-991	11 800	1 000	3 580	2 487 770
HVO	456 724	17 805	-9 579	-6 328	-11 747	4 025	-2 250	-493	-79	3 400	1 000	-	452 478
INN	1 500 699	58 151	-8 917	-10 546	-57 081	7 871	-6 998	-1 626	-974	12 000	500	-3 539	1 489 540
KHiO	414 682	16 169	-	-	1 102	-	-1 283	-378	-5	-	-	-	430 287
NHH	639 465	24 448	-7 622	-4 218	-4 661	2 448	-2 203	-1 724	-1 227	600	-	-	645 306
NIH	271 572	10 514	4 056	-1 055	9 336	-	-572	-	-19	-	-	10 000	303 832
NMBU	1 576 922	60 943	-16 111	-15 819	31 299	12 918	-4 890	-3 177	-355	1 300	1 513	-	1 644 543
NMH	334 470	13 028	-3 421	-2 109	-793	-	-1 035	-463	-46	-	-	-304	339 327
NTNU	7 981 643	306 234	-25 390	-30 583	5 059	23 186	-26 651	-12 910	-3 634	13 100	3 307	11 265	8 244 626
NU	1 878 541	72 884	-9 229	-10 546	-43 580	5 372	-7 561	-2 492	-832	11 500	500	-47 531	1 847 026
OM	3 057 020	118 509	-24 688	-21 091	-16 332	12 613	-10 572	-4 555	-972	8 800	3 779	5 674	3 128 185
SA	118 602	4 586	-1 089	-1 055	-233	350	-469	-54	-	400	-	8 114	129 152
UiA	1 836 781	71 313	173	-5 273	10 103	5 565	-8 022	-2 717	-1 565	10 700	1 520	-545	1 918 033
UiB	4 301 359	166 280	-9 550	-16 873	13 228	15 747	-16 820	-7 108	-2 148	3 100	3 545	1 255	4 452 015
UiO	6 423 058	248 184	-13 848	-20 037	8 894	15 637	-18 049	-13 870	-2 051	-	3 307	-1 681	6 629 544
UiS	1 981 487	76 668	-21 777	-16 873	-14 617	9 103	-7 657	-8 176	-776	5 800	-	7 720	2 010 902
UiT	4 061 059	157 470	-17 034	-24 255	-25 311	20 487	-17 329	-5 653	-1 091	20 800	520	6 546	4 175 449
USN	2 290 922	88 830	-21 016	-18 982	-39 181	9 959	-9 097	-4 980	-832	9 200	1 279	4 000	2 310 102

Forklaringar på andre endringar for universitet og statlege høgskular

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo

Reduksjon på 272 000 kroner som følge av vidareføring av kuttet grunna færre studentar frå Ukraina enn anslått, som blei vedtatt i samband med Revidert nasjonalbudsjett 2024.
Auke på 13,686 mill. kroner som følge av at det blir flytta 20 studieplassar i landskapsarkitektur til AHO frå UiT.

Høgskulen på Vestlandet

Reduksjon på 420 000 kroner som følge av avtale med Direktoratet for forvaltning og økonomistyring om levering av lønns- og personaltenester.
Auke på 4 mill. kroner som følge av at finansieringa av arbeidsplassbasert barnehagelærarutdanning (2024-plassar) er flytta frå kap. 231, post 21 til rammeløyvinga.

Noregs idrettshøgskole

Auke på 10 mill. kroner for å styrke rammeløyvinga.

Noregs musikkhøgskole

Reduksjon på 272 000 kroner som følge av vidareføring av kuttet grunna færre studentar frå Ukraina enn anslått, som blei vedtatt i samband med Revidert nasjonalbudsjett 2024.
Reduksjon på 32 000 kroner som følge av regjeringa sitt arbeid med meir effektive kontorareal i statlege verksemder.

Noregs teknisk-naturvitskaplege universitet

Reduksjon på 5,19 mill. kroner som følge av utfasing av eingongsløyvinga i 2024 til etableringskostnader for flyingeniørutdanning.
Reduksjon på 545 000 kroner som følge av vidareføring av kuttet grunna færre studentar frå Ukraina enn anslått, som blei vedtatt i samband med Revidert nasjonalbudsjett 2024.
Auke på 5 mill. kroner som følge av at finansieringa av små utdanningar i spesialpedagogikk er flytta frå kap. 226, post 21 til rammeløyvinga.
Auke på 5 mill. kroner til Nasjonalt senter for skriveopplæring og skriveforsking.
Auke på 5 mill. kroner til Nasjonalt senter for matematikk i opplæringa (Matematikksenteret).
Auke på 1 mill. kroner til Matematikksenteret for program for lærarutdannarar i matematikk.
Auke på 1 mill. kroner som følge av at driftstilskotet til matematikk.org er flytta frå kap. 226, post 21 til rammeløyvinga.

Nord universitet

Reduksjon på 66,516 mill. kroner som følge av at brukarutstyrsprosjektet for Blått bygg blir avslutta i løpet av 2025.
Auke på 15,985 mill. kroner til husleigekompensasjon for Blått bygg.
Auke på 3 mill. kroner som følge av at finansieringa av arbeidsplassbasert barnehagelærarutdanning (2024-plassar) er flytta frå kap. 231, post 21 til rammeløyvinga.

OsloMet – storbyuniversitetet

Reduksjon på 326 000 kroner som følge av vidareføring av kuttet grunna færre studentar frå Ukraina enn anslått, som blei vedtatt i samband med Revidert nasjonalbudsjett 2024.

Auke på 6 mill. kroner som følge av at finansieringa av arbeidsplassbasert barnehagelærarutdanning (2024-plassar) er flytta frå kap. 231, post 21 til rammeløyvinga.

Samisk høgskole

Reduksjon på 2,266 mill. kroner. Det inneber at 5 mill. kroner er ført vidare av auken i løyvinga for 2024 for å styrke drifta, etablere ei samisk tolkeutdanning og utvide begynnaropplæringa i samisk språk.
Auke på 10,38 mill. kroner som følge av vidareføring av løyvinga til å auke studietilbodet som blei vedtatt i samband med Revidert nasjonalbudsjett 2024.

Universitetet i Agder

Reduksjon på 545 000 kroner som følge av vidareføring av kuttet grunna færre studentar frå Ukraina enn anslått, som blei vedtatt i samband med Revidert nasjonalbudsjett 2024.

Universitetet i Bergen

Reduksjon på 545 000 kroner som følge av vidareføring av kuttet grunna færre studentar frå Ukraina enn anslått, som blei vedtatt i samband med Revidert nasjonalbudsjett 2024.
Auke på 1,8 mill. kroner til husleigekompensasjon for universitetsareala i Stavanger universitetssjukehus.

Universitet i Innlandet

Reduksjon på 6,539 mill. kroner som følge av utfasing av eingongsløyvinga i 2024 til etableringskostnader for fysioterapiutdanning i Elverum.
Auke på 3 mill. kroner som følge av at finansieringa av arbeidsplassbasert barnehagelærarutdanning (2024-plassar) er flytta frå kap. 231, post 21 til rammeløyvinga.

Universitetet i Oslo

Reduksjon på 9,342 mill. kroner som følge av at eingongsløyvinga til arbeidet med Norwegian Internet Exchange blir fasa ut.
Auke på 5 mill. kroner til Nasjonalt senter for naturfag i opplæringa (Naturfagsenteret).
Auke på 1 mill. kroner til Naturfagsenteret for program for lærarutdannarar i naturfag.
Auke på 1,661 mill. kroner til husleigekompensasjon for universitetsareala i Radiumhospitalet.

Universitetet i Stavanger

Auke på 5 mill. kroner til Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforsking.
Auke på 2,72 mill. kroner til husleigekompensasjon for universitetsareala i Stavanger universitetssjukehus.

Universitetet i Tromsø – Noregs arktiske universitet

Reduksjon på 13,686 mill. kroner som følge av at det blir flytta 20 studieplassar i landskapsarkitektur frå UiT til AHO.
Auke på 15 mill. kroner til pilotutdanninga i Bardufoss.
Auke på 5,232 mill. kroner til husleigekompensasjon for universitetsareala i Hammerfest sjukehus.

Universitetet i Søraust-Noreg

Auke på 4 mill. kroner som følge av at finansieringa av arbeidsplassbasert barnehagelærarutdanning (2024-plassar) er flytta frå kap. 231, post 21 til rammeløyvinga.

3.3.2 Private høgskular (kap. 260, post 70)

Oversikt over budsjettendringar per institusjon frå 2024 til 2025 i 1 000 kroner.

	Saldert budsjett 2024	Pris-justering	Studie-plassar 2020–2024	Utfasing rekr.-stillingar	Resultat-basert utteljing	Overgangs-ordning nytt fin.sys.	Reduksjon	Studie-avgift	Eigen-betaling for gjentak	Desentra-lisert og fleksibel utdanning	Nye studie-plassar	Ramme-løyving 2025
AHS	33 468	1 311	-	-	-17	-	-156	-	-32	-	-	34 574
BAS	21 648	850	-	-	34	-	-64	-92	-3	-	-	22 373
BDM	33 266	1 302	-	-	-	-	-103	-25	-	-	-	34 440
BI	453 637	17 786	-17 967	-10 546	5 204	5 838	-2 873	-2 147	-2 676	-	-	446 256
DMMH	163 544	6 405	-1 088	-1 055	-6 790	357	-459	-37	-26	300	1 500	162 651
FIH	15 639	615	-	-	-946	-	-88	-572	-2	-	-	14 646
HFDK	2 290	89	-	-	-	-	-15	-	-	-	-	2 364
HGUt	3 073	121	-	-	-576	-	-19	-	-6	-	-	2 593
HK	401 058	15 693	-12 522	-7 382	6 768	4 113	-2 459	-54	-494	-	-	404 721
HLT	17 596	692	-	-	686	-	-123	-716	-2	-	-	18 133
LDH	149 109	5 838	-2 994	-3 164	1 139	1 712	-529	-69	-180	-	-	150 862
MF	122 070	4 786	-273	-	-3 391	2 613	-635	-1 283	-17	-	-	123 870
NLA	338 212	13 234	-4 900	-3 164	-8 004	5 279	-1 403	-303	-95	600	-	339 456
STH	18 679	732	-	-	212	-	-78	-117	-16	-	1 000	20 412
VID	534 137	20 898	-7 131	-7 382	-8 895	3 418	-2 152	-874	-329	1 700	-	533 390

3.4 Studieplassar

3.4.1 Nye studieplassar

Stortinget har løyvd midlar til:

- 100 studieplassar i IKT (3-årige): 20 kvar til NTNU og UiO, 15 kvar til OsloMet og USN, og 10 kvar til UiB, UiA og UiT.
- 50 studieplassar i medisin (6-årige): 20 til UiB (Førde) og 15 kvar til NTNU (Ålesund og Levanger) og UiO (Innlandet).
- 10 studieplassar i veterinærmedisin ved NMBU (5,5-årige).

Stortinget har løyvd 10 mill. kroner til institusjonar som kan auke kapasiteten i arbeidsplassbasert barnehagelærarutdanning i 2025 med til saman 165 plassar. Delar av løyvinga er til institusjonar som kan flytte ledig kapasitet frå ordinær barnehagelærarutdanning til arbeidsplassbasert barnehagelærarutdanning. Desse plassane blir tildelte med ein sats på 50 000 kroner per plass per år i fire år (deltidsstudium over fire år) og midlane blir derfor trappa opp over fire år. Resterande løyving er til institusjonar som kan auke den samle kapasiteten i barnehagelærarutdanning gjennom å opprette nye plassar på arbeidsplassbasert barnehagelærarutdanning. Desse studieplassane blir tildelte med ein sats på 100 000 kroner per plass per år i fire år.

Tabellen nedanfor viser fordelinga av studieplassane.

	Antal plassar, flytta kapasitet	Antal plassar, auke kapasitet
DMMH	30	
HVL	20	
HVO	20	
INN	10	
NU	10	
OM	10	25
STH		10
UiA	20	
USN	10	

Stortinget har også vedtatt å flytte finansieringa av studieplassar frå 2024 i arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning frå kap. 231, post 21 til rammeløyvinga til institusjonane. Sjå omtale i kap. 3.3.1 under «Forklaringar på andre endringar for universitet og statlege høgskular». Finansieringa av desse plassane i 2024 var inkludert opptrappingseffektar, og dei blir derfor ikkje trappa opp i seinare budsjettår.

3.4.2 Studieplassar frå Utdanningsløftet 2020

I 2020 løyvde Stortinget midlar tilsvarande 4 000 fleire studieplassar i høgare utdanning i samband med den høge arbeidsløysa under covid-19-pandemien. I budsjettforslaget for 2020 la regjeringa då til grunn at den samla kapasiteten i høgare utdanning skulle normaliserast i takt med konjunkturane. I 2022 vedtok Stortinget at løyvinga ikkje skulle bli trappa opp for opptak av nye kull frå og med 2023, med unntak av 80 studieplassar i medisin, jf. tabellen *Vidare oppbygging som følge av studieplasstildelingar i perioden 2020 til og med RNB 2024* i kap. 3.4.3. Institusjonane får midlar til at kulla som blei tekne opp i 2020–2022 får gå ferdig studieløpa sine. Følgande studieplassar blir fasa ut med heilårseffekt i 2025:

- 4-årige studieplassar i sjukepleiarutdanning, andre helse- og sosialfagutdanningar, barnehagelærarutdanning, andre lærarutdanningar og pedagogikk, juridiske og økonomisk-administrative fag, utøvande musikk og MNT
- 3-årige studieplassar i animasjon

Følgande studieplassar blir fasa ut med ein halvårseffekt:

- 2-årige studieplassar i vidareutdanning i sjukepleie og utdanning i film, kunst og design, musikkterapi, biomedisin, klinisk ernæring og fysisk planlegging (ferdig fasa ut i 2025)
- 5-årige studieplassar i grunnskulelærar- og lektorutdanning, farmasi, arkitektur og design, by- og regionplanlegging og musikkterapi

3.4.3 Opptrapping for å føre vidare studieplassar tildelte i tidlegare år

Stortinget har løyvd 18,2 mill. kroner til lærarutdanninga i praktiske og estetiske fag. Finansieringa tilsvarar ei tildeling av toårige studieplassar på tidspunktet når studentane tek til det fjerde året i den nye, femårige utdanninga. Tabellen nedanfor viser fordelinga av studieplassane.

Fordeling av studieplassmidlar til finansiering av fjerde og femte studieår i lærarutdanninga i praktiske og estetiske fag.

	Antal	Oppstart av fjerde år
NIH	40	2024
HVL	52	2025
INN	50	2025
NU	20	2025
OM	125	2025
USN	25	2025

Tabellen nedanfor viser studieplassar for fleirårige utdanningar tildelte i tidlegare budsjettår som ikkje er ferdig oppbygde med alle studentkulla. Universitetet i Søraust-Noreg fekk i 2024 ein auke i løyvinga på 8 mill. kroner for å etablere ein campus på Gol. Løyvinga blir trappa opp til å tilsvare ei tildeling på 60 treårige studieplassar.

Vidare oppbygging som følge av studieplasstildelingar i perioden 2020 til og med RNB 2024

	RNB 2020	2022	2022 tillegg	2023		2024					RNB 2024
	Medisin, kat. A, 6 år	Medisin, kat. A, 6 år	Sjukepleiar, kat. D, 4 år	Medisin, kat. A, 6 år	Nukleære fag, kat. D, 5 år	Vernepleie, skogfag, flyingeniør, kat. E, 3 år	Folkedans, kat. B, 3 år	Fysioterapeut, kat. D, 3 år	IKT, kat. E, 3 år	Medisin, kat. A, 6 år	Veterinær, kat. A, 5,5 år
HiM			52								
HiØ			43						10		
HVL			14						10		
INN			4			20		20			
LDH			10								
NU			25			20					
NMBU					20						10
NTNU	20		4			25			30	20	
OM									10		
UiA			59						10		
UiB	20								10	20	
UiO	20				20				20	20	
UiS			20								
USN			37				10				
UiT	20	15		30							
VID			32								

3.4.4 Overgangsordning for kandidatutteljing for studieplassar under opptrapping.

Som omtalt i avsnitt 3.3 er det innført ei overgangsordning for studieplasstildelingar under opptrapping som ikkje enno har kunna få kandidatutteljing, og som ville fått lågare finansiering i det nye finansieringssystemet som følge av at kandidatindikatoren er fjerna. Det meste av kompensasjonen er knytt til dei mellombelse studieplassane frå Utdanningsløftet 2020. For at ordninga skal blir budsjettmessig nøytral sett i samanheng med forenklinga av finansieringskategoriane, er det behov for å reversere noko av kompensasjonen i 2028. Tabellen under viser beløpet som vil bli fasa ut i 2028 per institusjon.

Budsjettendring i 2028 som følge av overgangsordninga for kandidatutteljinga, i 1000 kr

Institusjon	Budsjettendring i 2028
AHO	-2 545
HIM	-1 154
HiØ	-749
HVL	-2 419
HVO	-1 119
INN	-3 016
NHH	-2 448
NMBU	-4 266
NTNU	-3 726
NU	-1 049
OM	-739
SA	-350
UiA	-771
UiB	-5 701
UiO	-3 623
UiS	-2 205
UiT	-3 627
USN	-1 673
BI	-4 946
HK	-724
MF	-123
NLA	-724

4 Finansieringssystemet for universitet og høgskular

4.1 Rammefinansiering og resultatbasert utteljing

Den samla budsjettramma til universitet og høgskular blir løyvd over kap. 260, post 50 for universitet og statlege høgskular og post 70 for private høgskular.

Rammefinansieringa inneber at institusjonane skal sjå heile rammeløyvinga under eitt, og gir institusjonane eit strategisk handlingsrom ved at dei sjølve kan prioritere aktivitetar og område dei vil satse på for å nå sektor- og verksemdsmåla.

Systemet med resultatbasert utteljing inneber at institusjonane får ei regelstyrt endring i si rammeløyving basert på resultatendringane sine. Regjeringa la fram endringar i systemet for resultatbasert utteljing i Meld. St. 14 (2022–2023) *Utsyn over kompetansebehovet i Norge* og Prop. 1 S (2023–2024) for Kunnskapsdepartementet. Budsjettet for 2025 er det første året med utteljing etter det nye systemet.

Den regelstyrte resultatbaserte utteljinga i budsjettet for 2025 avheng av endringa i resultata mellom 2022 og 2023 for indikatorane for studiepoeng og doktorgradar. For desse indikatorane blir resultatendringa multiplisert med satsen for indikatoren. Det vil seie at institusjonane får meir midlar dersom dei har ein auke i resultata på desse indikatorane. Tilsvarande får institusjonane negativ utteljing dersom dei har ein nedgang. Uttejlinga på fullføringsindikatoren avheng både av institusjonen si endring i fullføringsgraden frå 2022 til 2023 og nivået på fullføringsgraden i 2023 i høve til resten av sektoren.

4.2 Satsar og indikatorar for den resultatbaserte utteljinga

Studieplassatsar for tildelingar før 2025

Opptrapping av midlar til studieplassar tildelte i budsjettår før 2025, blir berekna etter dei tidlegare kategoriane. Tabellen under viser satsane for 2025.

Satsar for studieplasstildelingar etter dei tidlegare kategoriane (tal i kroner)

Kategori	Utdanning	Sats for opptrapping av studieplass-tildelingar
A	Kliniske utdanningar o.a.	302 450
B	Utøvande musikkutdanning, arkitektur- og designutdanningar o.a.	228 100
C	Realfag på høgare grads nivå o.a.	155 100
D	Samfunnsvitskaplege og humanistiske fag på høgare grads nivå, grunnskulelærarutdanning, enkelte kostnadskrevjande helsefag- og faglærarutdanningar, praktiske mediefag	108 900
E	Helsefag-, lærar- og realfagsutdanningar på lågare grads nivå	93 600
F	Teorifag og sosialfaglege utdanningar på lågare grads nivå	78 100

Satsar og indikatorar frå 2025

Frå og med 2025 blir det gitt resultatbasert utteljing for følgande indikatorar:

- studiepoeng
- doktorgradar
- fullføring av gradsprogram

Dei ulike utdanningane er fordelte på tre kategoriar basert på fagområde, som har kvar sine satsar for den resultatbaserte utteljinga. Ved budsjettendringar for å auke eller ta ned utdanningskapasiteten blir det nytta ein standard studieplasstildeling på 103 900 kroner per 60-studiepoengeining. Unntaket er studieplasstildelingar til utdanningane i medisin, odontologi og veterinærmedisin, som har ein eigen studieplassats.

Kategoriar og satsar for studiepoengindikatoren og studieplasstildelingar for 2025 (tal i kroner)

Kat.	Fagområde	Sats for resultatbasert utteljing per 60-studiepoengeining	Studieplasstildeling
1	Humaniora, samfunnsfag og økonomisk-administrative fag	56 600	
2	Realfag, teknologi, helse-, sosial- og idrettsfag, lærarutdanning, utøvande kunst- og mediefag	84 900	
3	Medisin, odontologi og veterinærmedisin	198 150	302 450
	Ordinær studieplasstildeling		103 900

Det er lagt til grunn ein lågare tilskotssats for utteljinga for dei private høgskulane Handelshøyskolen BI (30 pst.), Bergen Arkitekthøgskole (70 pst.) og Høyskolen Kristiania (60 pst.).

Fullføringsindikatoren er berekna slik at den marginale utteljinga av at ein ekstra student fullfører på normert tid, er 51 900 kroner. Av dette utgjer utteljinga for institusjonens endring i fullføringsgraden 5/6 og utteljinga for differansen til fullføringsgraden til dei andre institusjonane utgjer 1/6. Grunnlaget er avkorta med same satsar for dei private høgskulane som for studiepoengindikatoren.

Satsar for resultatbasert utteljing for øvrige indikatorar for 2025 (tal i kroner)

Indikator	Sats
Doktorgradar	483 250
Fullføring av gradsprogram	51 900

Tabellane nedanfor gir definisjonar av kva som inngår i indikatorane med utteljing i 2025 og meir informasjon om berekninga. Sjå også dei gjeldande rapporteringskrava frå Kunnskapsdepartementet på nettsidene til DBH.

Dataspesifikasjon

Studiepoeng	<u>Indikatoren omfattar:</u> Eksamensdata for eigenfinansierte studentar rekna om til 60-studiepoengseiningar og berre nye studiepoeng frå personar med studierett ved institusjonen. <u>Indikatoren omfattar ikkje:</u> - studiepoeng ved gjentak og studiepoeng som privatistar tek - studiepoeng som doktorgradsstipendiatar tek - studiepoeng som utvekslingsstudentar frå institusjonen tek ved ein annan lærestad i utlandet <u>Ekstern- eller fullfinansiering:</u> Statlege institusjonar med ekstern finansiering av studieprogram skal stadfeste kor stor prosent som er

	finansiert over Kunnskapsdepartementet si rammeløyving (kap. 260) til institusjonen. Statlege og private institusjonar vil ikkje få resultatbasert utteljing for studiepoeng tekne i studieprogram som får fullfinansiering etter eigne avtalar eller vedtak. Ved anbodskonkurransar kan institusjonen ikkje legge til grunn i tilbodet til moglege oppdragsgivarar at det aktuelle studietilbodet vil få resultatbasert utteljing for studiepoeng.
Doktorgradskandidatar, samarbeid om doktorgradsutdanning og kandidatar frå Program for kunstnarleg utviklingsarbeid	Omfattar stipendiatar som har fullført og disputert ved ein norsk institusjon. Telletidspunktet for rapporteringa er det kalenderåret disputasen blir gjennomført. Institusjonar som har tilsette (stipendiatar eller andre fagleg tilsette) som disputerer ved ein annan norsk institusjon, får 20 pst. utteljing av den ordinære doktorgradsutteljinga. Dersom vedkomande har vore tilsett ved fleire institusjonar i løpet av doktorgradsperioden, får gradsgivande institusjon full utteljing, medan den ikkje-gradsgivande institusjonen der vedkomande har vore lengst tilsett i perioden, får 20 pst. utteljing. Kandidatar frå Program for kunstnarleg utviklingsarbeid gir utteljing på lik linje med doktorgradar.
Fullføring av studieprogram	Omfattar gradsgivande heiltidsutdanningar (tre- eller fireårig bachelor eller yrkesutdanning, to- eller femårig master, og fem- eller seksårig profesjonsstudium). Indikatoren er basert på prosentdelen av dei som har starta på gradsutdanningane, som har fullført ved institusjonen på normert tid. Det er separat utteljing for institusjonens fullføringsgrad i siste år fråtrekt fullføringsgraden til dei andre institusjonane, og for institusjonens fullføringsgrad i siste år fråtrekt fullføringsgraden året før. Verdiane blir multipliserte med talet på studentar ved institusjonen som inngår i indikatoren.

4.3 Budsjettendring gjennom den resultatbaserte utteljinga i 2025

Den samla resultatbaserte utteljinga er -204,9 mill. kroner i 2025. På grunn av ei korrigert berekning er det 3,87 mill. kroner lågare enn beløpet lagt til grunn i Prop. 1 S (2024–2025). Tabellen nedanfor viser utteljinga fordelt på indikator per institusjon.

Resultatbasert utteljing i statsbudsjettet for 2025 per institusjon og indikator, i 1 000 kroner

Institusjon	Studiepoeng	Doktorgradar	Fullføring	Sum
AHO	1 399	-1 933	-833	-1 367
HIM	331	967	-2 830	-1 532
HiØ	-4 744	97	-2 201	-6 848
HVL	-41 060	-2 030	-2 916	-46 006
HVO	-11 191	-290	-266	-11 747
INN	-55 252	387	-2 216	-57 081
KHiO	-	-	1 102	1 102
NHH	-3 804	483	-1 340	-4 661
NIH	9 044	-	292	9 336
NMBU	23 717	7 732	-150	31 299
NMH	1 027	-483	-1 337	-793
NTNU	-9 592	14 304	347	5 059
NU	-41 076	-2 706	202	-43 580
OM	-10 297	967	-7 002	-16 332
SA	-91	-	-142	-233
UiA	5 397	7 249	-2 543	10 103
UiB	17 976	-2 416	-2 332	13 228
UiO	19 338	1 450	-11 894	8 894
UiS	-11 507	483	-3 593	-14 617
UiT	-21 307	-2 996	-1 885	-25 311
USN	-27 916	-2 803	-8 462	-39 181
AHS	-314	97	200	-17
BAS	149	-	-115	34
BI	3 714	4 833	-3 343	5 204
DMMH	-6 831	-	41	-6 790
FIH	-349	-97	-500	-946
HGUt	-434	-	-142	-576
HK	7 733	193	-1 158	6 768
HLT	1 040	-	-354	686
LDH	891	193	55	1 139
MF	-3 473	483	-401	-3 391
NLA	-5 993	-	-2 011	-8 004
STH	255	-	-43	212
VID	-7 779	-1 450	334	-8 895
Sum	-170 999	22 714	-57 436	-204 844

Summen for UiT inkluderer 877 000 kroner som korrigerer utteljinga for 2024 som følge av ei feilrapportering.

4.4 Datagrunnlag for den resultatbaserte utteljinga i 2025

Data som ligg til grunn for resultatbasert utteljing i finansieringssystemet, er henta frå Database for statistikk om høgare utdanning (DBH) ved Direktoratet for høgare utdanning og kompetanse (HK-dir). Data er kvalitetssikra av institusjonane, HK-dir og Kunnskapsdepartementet. Departementet kan i kvalitetssikringa korrigere enkelte tal etter fristen for rapporteringa. Det kan derfor vere avvik mellom nokre tal knytt til finansieringssystemet og tal i DBH. Dersom det kjem nye endringar i tala, vil departementet vurdere om det er behov for å justere tala og tilhøyrande budsjetteffektar i samband med Revidert nasjonalbudsjett 2025 eller i statsbudsjettet for 2026.

Datagrunnlag for 2025-utteljing

	Studiepoengeiningar i 2023			Endring frå 2022			Doktorgradar i 2023		Endring frå 2022					Kulla normert til å fullføre i 2023
Inst.	1	2	3	1	2	3	Ordinær	Samarb.	Ordinær	Samarb.	Fullførings-grad i 2023	Endring frå 2022.	Avstand frå gj.sn	
AHO	-	708	-	-	16	-	2	-	-4	-	36,7	-21,1	-16,4	79
HIM	1 029	971	-	7	-1	-	7	-	2	-	49,9	-8,4	-3,3	724
HiØ	748	3 456	-	-18	-44	-	1	3	-	1	52,6	-3,2	-0,5	1 544
HVL	1 368	9 468	-	-90	-423	-	12	8	-3	-6	57,1	-2,4	4,3	4 385
HVO	738	1 617	-	5	-135	-	3	3	-1	2	52,6	-0,7	-0,5	774
INN	3 114	5 201	-	-264	-475	-	18	4	1	-1	57,8	-2,7	4,9	3 017
KHiO	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	80,5	5,8	27,5	226
NHH	2 838	-	-	-67	-	-	20	-	1	-	70,9	-5,9	18,1	1 350
NIH	316	751	-	96	42	-	8	-	-	-	63,9	-0,3	10,8	371
NMBU	1 525	2 958	432	258	-3	47	84	-	16	-	58,7	-1,3	5,7	1 669
NMH	19	600	-	-3	14	-	10	-	-1	-	53,9	-15,2	0,8	206
NTNU	6 705	23 158	808	-87	-124	30	429	-	30	-2	56,1	-0,6	3,5	11 457
NU	1 845	4 985	-	-196	-353	-	28	3	-6	2	55,1	-0,2	2,1	2 415
OM	2 403	12 135	-	207	-259	-	47	7	2	-	54,7	-3,2	1,7	5 660
SA	49	44	-	-2	0	-	-	-	-	-	35,3	-15,7	-17,8	17
UiA	3 118	6 363	-	-109	136	-	58	-	15	-	54,6	-1,9	1,6	3 670

Inst.	Studiepoengeiningar i 2023			Endring frå 2022			Doktorgradar i 2023		Endring frå 2022		Fullførings-grad i 2023	Endring frå 2022.	Avstand frå gj.sn	Kulla nor-mert til å fullføre i 2023
	1	2	3	1	2	3	Ordinær	Samarb.	Ordinær	Samarb.				
UiB	6 736	5 890	1 296	-47	169	31	215	-	-5	-	48,4	0,0	-5,2	5 452
UiO	8 810	6 889	1 548	96	30	57	427	-	3	-	42,9	-1,6	-11,4	7 129
UiS	2 679	5 170	-	7	-140	-	61	-	1	-	48,3	-1,2	-5,1	3 802
UiT	4 296	6 182	868	-47	-236	7	117	-	-6	-1	50,5	-0,4	-2,8	4 528
USN	2 803	7 718	-	-80	-275	-	30	1	-6	1	48,9	-3,5	-4,5	4 481
AHS	189	66	-	4	-7	-	-	1	-	1	58,1	4,0	5,0	93
BAS	-	152	-	-	3	-	-	-	-	-	23,3	-6,7	-29,8	21
BI	12 778	-	-	219	-	-	16	1	10	-	52,5	-4,3	-0,6	1 762
DMMH	-	899	-	-	-80	-	-	1	-	-	58,3	-0,8	5,2	396
FIH	169	-	-	-6	-	-	-	-	-	-1	36,7	-16,0	-16,5	60
HGUt	12	-	-	-8	-	-	-	-	-	-	20,0	-26,2	-33,1	10
HK	5 768	3 625	-	-59	191	-	-	2	-	2	62,6	-3,2	9,8	2 193
HLT	211	-	-	18	-	-	-	-	-	-	34,9	-9,4	-18,2	63
LDH	-	932	-	-	10	-	-	3	-	2	68,0	-2,6	15,0	322
MF	451	125	-	-46	-10	-	7	-	1	-	33,0	1,0	-20,2	309
NLA	797	1 185	-	32	-92	-	-	1	-	-	47,5	-6,2	-5,6	631
STH	-	146	-	-	3	-	-	-	-	-	34,3	1,0	-18,8	35
VID	392	3 253	-	-32	-70	-	9	1	-3	-	64,7	-1,6	11,8	987

4.5 Rapportering av data og resultatutteljing i budsjettet for 2026

I statsbudsjettet for 2026 blir den resultatbaserte utteljinga berekna ut frå resultata i 2023 og 2024.

Korrekt informasjon skal ligge til grunn for dei årlege budsjettvedtaka. Universitet og høgskular rapporterer data som inngår i berekningsgrunnlaget for resultatutteljinga i finansieringssystemet. Kunnskapsdepartementet føreset at institusjonane kvalitetssikrar tala dei rapporterer til HK-dir, og at dei rapporterer innan fastsette fristar. Departementet føreset at dette skjer gjennom system for internkontroll, og at institusjonane kan dokumentere gjennomføringa. Mangelfull eller feilaktig rapportering frå institusjonane kan føre til redusert resultatbasert utteljing. På DBH-nettsidene til HK-dir ligg spesifikasjonar av gjeldande rapporteringskrav og malar for rapporteringa.

Utgjeve av:
Kunnskapsdepartementet

Publikasjonskode: F-4493

Internett: http://www.regjeringen.no/orientering_statsbudsjettet_uh

Kunnskapsdepartementet

Vedlegg til tildelingsbrev – 2025

Fullmakter – Statlige universiteter og høyskoler

1 Generelt

Vi viser til bevilgningsreglementet, reglement for økonomistyring i staten, bestemmelser om økonomistyring i staten og virksomhets- og økonomiinstruks for statlige universiteter og høyskoler. For administrative fullmakter viser vi også til særskilte brev og rundskriv. Eventuelle tilskuddsordninger må forvaltes i tråd med regelverket i staten.

Departementet kan når som helst trekke tilbake gitte fullmakter. Fullmaktene medfører ingen innskrenkninger i departementets instruksjonsmyndighet.

2 Budsjettfullmakter

2.1 Vedtak om nettobudsjettering

Stortinget gir ved særskilt vedtak samtykke til unntak fra bruttoprinsippet. Unntaket er bekreftet for 2025 ved at det er gitt nettobevilgning under utgiftspost 50 i statsbudsjettet for 2025, jf. Innst. 12 S (2024–2025) og Prop. 1 S (2024–2025).

Stortingsvedtaket innebærer at institusjonen kan disponere eksterne inntekter fullt ut til sitt formål, i tillegg til bevilgningen på 50-post. Institusjonen disponerer eventuelt positivt årsresultat og har ansvaret for å dekke eventuelt negativt årsresultat. Institusjonen må følge reglene i *Reglement for statlige universiteter og høyskolers oppbygging og anvendelse av ubenyttede bevilgninger* (avsetninger), jf. rundskriv F-05-20.

Institusjoner med unntak fra bruttoprinsippet kan ikke motta eller gi belastningsfullmakter. De må sørge for at andre statsinstitusjoner som skal stille budsjettmidler til rådighet, utbetaler midlene til institusjonenes arbeidskonti hos kontofører.

2.2 Eiendomsfullmakt for institusjoner som forvalter statlig eiendom [1]

Institusjonen kan i henhold til vedtak II Merinntektsfullmakter nr. 3 i Innst. 12 S (2024–2025), jf. Prop. 1 S (2024–2025), avhende fast eiendom, jf. *Instruks om avhending av statlig eiendom mv.*, og bruke inntekter fra salg av eiendommer til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål ved samme institusjon.

Institusjonen må legge frem for departementet saker som er av prinsipiell art eller som innebærer større arealendringer.

2.3 Fullmakt til å opprette og eie aksjer i selskaper

Institusjonenes adgang til å opprette selskaper og å kjøpe aksjer i eksisterende selskaper forutsetter at departementet gir institusjonene særskilte fullmakter i henhold til vedtak VI Fullmakt

[1] Pkt 2.2 gjelder Universitetet i Oslo, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Universitetet i Bergen, Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet og Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

for universiteter og høyskoler til å delta i selskap, jf. Innst. 12 S (2024–2025), jf. Prop. 1 S (2024–2025).

Kunnskapsdepartementet gir institusjonen fullmakt til å:

1. opprette nye selskap og delta i selskap som er av faglig interesse for institusjonen
2. bruke overskudd av oppdragsvirksomhet til kapitalinnskudd ved opprettelse av nye selskaper eller ved deltakelse i selskap som er av faglig interesse for institusjonen
3. bruke utbytte fra selskap som institusjonen har kjøpt aksjer i eller etter fullmakt forvalter, til drift av institusjonen eller til kapitalinnskudd
4. bruke inntekt fra salg av aksjer i selskap som institusjonen har ervervet med overskudd fra oppdragsvirksomhet eller etter fullmakt forvalter, til drift av institusjonen eller til kapitalinnskudd.

Institusjonens eierskap i selskaper skal besluttes av styret, som skal kunne godtgjøre at dette er av faglig interesse. Videre skal styret fastsette mål for eierskapet og retningslinjer for forvaltningen, jf. rundskriv F-07-13. Eierskap er ikke en forutsetning for samarbeid eller for at ansatte ved institusjonen kan ha verv som styremedlem i et selskap.

Institusjonen skal legge departementets reglement (rundskriv F-07-13) til grunn ved sin utøvelse av myndighet etter fullmaktene. Institusjonen kan ikke benytte tingsinnskudd. Institusjonen kan ikke opprette stiftelser.

3 Administrative fullmakter

3.1 Fullmakt til å forvalte statens eierinteresser

Kunnskapsdepartementet gir institusjonen fullmakt til å forvalte statens eierinteresser, jf. ovennevnte fullmakter.

Institusjonen skal legge departementets retningslinjer for forvaltning av statens eierinteresser til grunn. For øvrig viser vi til Meld. St. 6 (2022–2023) *Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap – Statens direkte eierskap i selskaper.*

3.2 Fullmakt til å innkalle til generalforsamling i heleide selskaper

Kunnskapsdepartementet delegerer med dette til institusjonen å innkalle til generalforsamling i aksjeselskap der staten eier alle aksjene, og hvor institusjonen forvalter eierskapet, jf. aksjeloven § 20-5 første ledd.

Fullmakten gjelder for 2025 og kan ikke delegeres videre. Departementet forutsetter at institusjonen overholder bestemmelsene i aksjeloven, herunder varsler Riksrevisjonen om generalforsamlinger i aksjeselskap der staten eier alle aksjene, jf. aksjeloven § 20-7.

Institusjonen skal sørge for kjønnsbalanse i styrene i statsaksjeselskaper, jf. aksjeloven § 20-6. Departementet minner om at dette også er et mål i øvrige selskaper der staten eier aksjer.

3.3 Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret

Kunnskapsdepartementet delegerer til institusjonene fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester ut over 2025, jf. rundskriv R-110 av 20. juni 2023. Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde kjøp til den ordinære driften av institusjonene, f.eks. leie av lokaler, kontorutstyr og kjøp av renholds- og vaktmestertjenester.

Fullmakten er begrenset oppad til følgende terskelverdier:

- Inntil 50 mill. kroner for brukerfinansierte prosjekter hos Statsbygg
- Inntil 100 mill. kroner for leie av lokaler i markedet. Terskelverdien gjelder summen av fremtidige leieforpliktelser

For prosjekter som overstiger disse terskelverdiene må saken forelegges Kunnskapsdepartementet før institusjonen kan inngå avtaler med Statsbygg eller andre.

Det er en forutsetning for bruk av fullmakten at kostnadene dekkes innenfor uendret bevilgningsnivå for hele avtaleperioden.

Klausul om fremleie ved eventuelt mindre behov for areal skal innarbeides ved inngåelse av nye husleiekontrakter. Det er videre en forutsetning at institusjonen nøye vurderer behovet for oppsigelsesklausuler. Hensynet til den framtidige handlefriheten skal veie tungt ved vurderingen. Særlig gjelder dette ved langsiktige avtaler.

Institusjonene skal bruke Statsbygg som rådgiver der summen av fremtidige husleieforpliktelser er over 30 mill. kroner, jf. brev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet av 31. januar 2020.

Departementet viser for øvrig til Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor av 20. januar 2012 nr. 39, og sist endret ved kongelig resolusjon 13. januar 2017.

Departementet viser også til omtale av eiendom i virksomhets- og økonomiinstruksen for universiteter og høyskoler.

3.4 Fullmakt til å inngå forlik, opptre på statens vegne i forliksrådet eller innrømme erstatningsansvar

Kunnskapsdepartementet gir institusjonen fullmakt til å inngå forlik eller innrømme ansvar i saker om erstatning opp til 450 000 kroner. I saker som gjelder erstatning over 450 000 kroner, skal saken legges frem for departementet til avgjørelse både i tilfeller hvor institusjonen skal dekke dette innenfor egne budsjettrammer eller belaste kap. 471, jf. nedenfor.

Erstatning på grunnlag av alminnelige erstatningsregler, med unntak av ansvar i kontraktsforhold og ansvar i forbindelse med statens forretningsdrift, kan belastes Justis- og beredskapsdepartementets, kap. 471 Statens erstatningsansvar. Hvis vilkårene i Justis- og beredskapsdepartementets (JD) rundskriv G-01/2017 er oppfylt, kan institusjonene belaste på JDs kap. 471. Siden nettobudsjetterte virksomheter ikke kan belaste direkte på kap. 471, må slike saker med nødvendig dokumentasjon sendes Kunnskapsdepartementet som vil foreta belastningen. Øvrige utbetalinger av erstatning må virksomheten dekke innenfor egne rammer.

Institusjonen har fullmakt til å reise forliksklage, og til å møte i forliksrådet i saker vedrørende institusjonens forhold der staten ved departementet er part, jf. tvisteloven § 2-5 andre ledd. Dette inkluderer fullmakt til å bruke slike rettsmidler mot avgjørelse som er angitt i tvisteloven § 6-14. Dersom en sak som har vært behandlet i forliksrådet skal behandles for de alminnelige domstolene, vil departementet vurdere å delegere til institusjonene å representere staten også for disse instansene.

Institusjonen har ansvar for juridisk kvalitetssikring av erstatningsrettslige spørsmål før avgjørelse treffes. Departementet forutsetter at institusjonen foretar en grundig vurdering av grunnleggende vilkår for erstatning, dvs. ansvarsgrunnlag, økonomisk tap, årsakssammenheng, påregnelighet og adekvans – og eventuelt om det skal inngås forlik uten å erkjenne ansvar.

Saker av prinsipiell betydning eller saker der det kan være tvil om den juridiske vurderingen, skal forelegges Kunnskapsdepartementet, som vurderer om det er aktuelt å be Regjeringsadvokaten om bistand.

Kunnskapsdepartementet

Vedlegg til tildelingsbrev – 2025

Krav til årsrapport for statlige universiteter og høyskoler

Universiteter og høyskoler skal innen **15. mars 2026** sende årsrapport for 2025 til Kunnskapsdepartementet (postmottak@kd.dep.no) og Database for statistikk om høyere utdanning (dbh@hkdir.no), med kopi til Riksrevisjonen (postmottak@riksrevisjonen.no).

Årsrapporten skal ha følgende struktur, jf. *Bestemmelser om økonomistyring i staten*, pkt. 1.6.1:

1. Styrets beretning
2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall
3. Årets aktiviteter og resultater
4. Styring og kontroll i virksomheten
5. Vurdering av fremtidsutsikter
6. Årsregnskap

Årsrapporten skal også inneholde annen informasjon av betydning for departementets styring og oppfølging, jf. *Bestemmelser om økonomistyring i staten*, pkt. 2.3.3. Vi viser for øvrig til virksomhets- og økonomiinstruks og veiledning om utarbeidelse av årsrapport fra Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ). Departementet gjør oppmerksom på at årsrapporten skal publiseres på virksomhetens nettside innen **1. mai 2026.**

Årsrapporten skal være et strategisk dokument som opplyser om institusjonens resultater, mål og planer. Rapporten bør vise hva institusjonen har lyktes med, sentrale utfordringer, samt hvordan disse skal håndteres. Årsrapporten er også sentral for institusjonens egen resultatoppfølging og planlegging.

1. Styrets beretning

Styrets beretning skal signeres av hele styret og skal svare på følgende:

- Er måloppnåelse og resultater for 2025 tilfredsstillende?
- Er det noen vesentlige forhold, interne eller eksterne, som har påvirket resultatene, herunder utfordringer institusjonen har innenfor utdanning og forskning?
- Hva er de viktigste prioriteringene for 2026?

Departementet anbefaler å begrense omtalen til to sider.

2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Introduksjonen bør gi informasjon om følgende:

- Virksomhetens departementstilhørighet, tilknytningsform og samfunnsoppdrag
- Lokalisering, organisasjonsstruktur og toppledelse, inkludert vesentlige endringer
- Hovedtall som antall årsverk, registrerte studenter, totale inntekter og bevilgning fra departementet

Innholdet i og omfanget av del 2 vil variere i samsvar med virksomhetens egenart, men departementet anbefaler at presentasjonen holdes innenfor to sider.

3. Årets aktiviteter og resultater

Kapitlet skal inneholde resultatrapportering på sektormålene og utviklingsavtalen, indikatorer for strukturreformen, samfunns- og effektmål for byggeprosjekter, og bruk av særlig tildelte midler. Se nærmere omtale av de ulike delene nedenfor.

Resultatrapportering på sektormålene og utviklingsavtalen

Vi viser til kapittel 2 i tildelingsbrevet for 2025.

Institusjonene skal årlig rapportere på oppfølgingen av målene i utviklingsavtalen og hvordan institusjonen bidrar til sektormålene, med ettårig og flerårig perspektiv.

Rapporteringen på sektormålene skal være overordnet og på ca. to sider.

Utviklingsavtalen skal utgjøre hoveddelen av rapportens del 3, med fokus på endringer og utvikling. Det skal fremgå hvordan resultatene på de ulike styringsparameterne har utviklet seg sammenlignet med avtaleutgangspunktet.

Departementet forventer en samlet analyse som belyser måloppnåelsen for utviklingsavtalen og institusjonens bidrag til sektormålene.

Vesentlige endringer i resultater, samt resultater institusjonen er fornøyd eller misfornøyd med bør presenteres. Rapporteringen skal gi oversikt og innsikt i institusjonens prioriteringer og utfordringer, inkludert dimensjoneringen og tilhørende utfordringer. Hovedfunn i evalueringer skal omtales.

Rapportering på indikatorer som oppfølging av strukturreformen

Institusjoner som har fått fastsatt måltall for 2025[1] for et sett av indikatorer i den overordnede gevinstrealiseringsplanen for oppfølging av strukturreformen, må rapportere på utviklingen i indikatorene.

Rapportering på samfunns- og effektmål for byggeprosjekter

I årsrapporten må institusjonene redegjøre for arbeidet med å sikre at samfunns- og effektmål for avsluttede større bygge- og rehabiliteringsprosjekt blir oppnådd. For byggeprosjekt som fremdeles er i byggefase må institusjonene redegjøre for hvordan de legger til rette for å nå samfunns- og effektmålene for byggeprosjektet etter at bygget står ferdig.

Rapportering på midler tildelt over andre budsjettkapitler

Institusjoner som får tildelt midler fra Kunnskapsdepartementet over andre kapitler og poster enn kap. 260 post 50, skal beskrive resultater og måloppnåelse for hvert tiltak, og bekrefte at midlene er brukt i henhold til tildelingsbrevet. Rapporteringen bør ikke overstige en halv side per tiltak.

Hvis tiltakene ikke er avsluttet i tide for Årsrapport 2025, skal en foreløpig rapport og videre planer inkluderes. Fullstendig rapport gis i Årsrapport 2026. Rapporteringen skal også dekke tildelinger og føringer fra supplerende tildelingsbrev mottatt i 2025.

[1] Gjelder NTNU, Nord universitet, UiB, USN, UiT, INN og HVL

4. Styring og kontroll i virksomheten

Den første delen av kapitlet skal inneholde rapportering om styring og kontroll i virksomheten. I den andre delen skal institusjonene rapportere på kravene i tildelingsbrevets kapittel 4.

Del 1: Rapportering om styring og kontroll

Institusjonene skal ha et opplegg for styring og kontroll som er tilpasset institusjonens egenart, risiko og vesentlighet. Rapporteringen skal inneholde:

- en beskrivelse av systemet for risikovurdering og at risikovurderingen er gjennomført
- en overordnet vurdering av de største risikoområdene som kan virke inn på evnen til å nå fastsatte mål og resultater
- en vurdering av om opplegget for styring og kontroll er godt nok til at:
    - fastsatte mål og resultatkrav nås
    - ressursbruken er effektiv
    - lover og regler overholdes
    - resultat- og regnskapsinformasjonen er relevant og pålitelig
    - vesentlig styringssvikt, feil og mangler avdekkes og håndteres
    - internkontrollen er dokumentert
- omtale av andre vesentlige forhold departementet må kjenne til
- omtale av hvordan ev. merknader fra Riksrevisjonen følges opp (eller bekreftelse på ingen merknader)

Del 2: Rapportering på andre forutsetninger og krav

Institusjonene skal rapportere på fellesføringer fra regjeringen og andre krav i del 4 av tildelingsbrevet.

I tillegg skal institusjonene rapportere på:

Større byggeprosjekter under utvikling

Departementet viser til instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor. For å ha god oversikt over byggeprosjekt som blir omfattet av særlige krav til utredning, ber departementet om at institusjonene rapporterer kort i årsrapporten om eventuelle byggeprosjekt under utvikling som kan ha en investeringskostnad på over 300 mill. kroner.

Oppfølging av Strategi for digital omstilling

Departementet viser til omtale av digitaliseringsstrategien i kapittel 1 i tildelingsbrevet for 2022. Departementet ber om at institusjonene beskriver hvordan de følger opp strategien i samarbeid med HK-dir, Sikt, NOKUT og Forskningsrådet for å nå målene i strategien.

Avsetninger

F-05-20 Reglement for statlige universiteter og høyskolers oppbygging og anvendelse av ubrukte budsjettmidler (avsetninger) regulerer institusjonenes adgang til å utsette aktivitet og overføre ubenyttet bevilgning fra Kunnskapsdepartementet fra ett budsjettår til et annet.

Institusjonene skal i årsrapporten for 2025 kort omtale:

- Årsakene til avsetningene
- Om størrelsen på avsetningene har påvirket måloppnåelsen

Videre skal følgende kommenteres i ledelseskommentarene til årsregnskapet:

- Størrelsen på avsetningene
- Hva avsetningene planlegges brukt til

5. Vurdering av fremtidsutsikter

Omtalen bør baseres på institusjonens utviklingsavtale, strategi, profil og egenart, og vise langsiktige ambisjoner. Rapporteringen skal beskrive vurderinger og planer for dimensjonering av utdanningstilbudet, og arbeidet med å styrke beslutningsgrunnlaget ut fra samfunnsbehov. Omtalen bør også dekke planer for utvikling av samarbeid med nasjonale og internasjonale aktører. Campusutvikling og større byggeprosjekter bør nevnes overordnet hvis aktuelt. Institusjonen må synliggjøre prioriteringer og budsjettvirkninger. Styrets vedtatte budsjett for 2026 skal presenteres.

6. Årsregnskap

Dette kapitlet skal inneholde årsregnskapet med noter og ledelseskommentarer undertegnet av styret og virksomhetsleder. Opplysningsnoter til årsregnskapet skal ikke tas med i årsrapporten. Opplysningsnotene er markert i oppgjørspakken fra departementet. Regnskapet skal følge økonomiregelverket, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og de krav Kunnskapsdepartementet har fastsatt. Departementet vil angi frister og krav for delårs- og årsregnskapet i eget brev.

Vedlegg til tildelingsbrev – 2025

Veiledning til fremstilling av satsingsforslag for 2027

Tildelingen til statlige universiteter og høyskoler fra Kunnskapsdepartementet under kapittel 260 er i hovedsak en rammefinansiering som gir institusjonene handlingsrom til å prioritere og disponere bevilgningen for å nå de overordnede målene for sektoren og institusjonens egne virksomhetsmål. Universitetene og høyskolene kan sende satsingsforslag for tiltak de vurderer ikke kan dekkes gjennom omprioriteringer innenfor den rammebevilgningen de mottar.

Satsingsforslagene skal nummereres i prioritert rekkefølge og oppsummeres i tabell i begynnelsen av dokumentet, jf. følgende mal for tabell:

Prioritet	Satsingsforslag	2027	2028	2029
1	Navn på tiltak	xx mill. kroner	xx mill. kroner	xx mill. kroner
2	Navn på tiltak	xx mill. kroner	xx mill. kroner	xx mill. kroner
3	Navn på tiltak	xx mill. kroner	xx mill. kroner	xx mill. kroner

Beløpene skal oppgis sammenlignet med 2026. For eksempel skal en ny satsing på 50 mill. kroner i 2027 med opptrappingseffekt på ytterligere 50 mill. kroner i 2028, oppgis med beløpene 50 mill. kroner i 2027 og 100 mill. kroner i 2028. En satsing som kun har utgifter i 2027, skal ha beløpet 0 i påfølgende år.

Tekstlig omtale av et satsingsforslag skal:

- være på inntil en halv side
- redegjøre for hvordan tiltaket er knyttet til målene for sektoren og institusjonens egne mål, profil og utviklingsavtale
- oppgi beløpet det søkes om
- besvare relevante spørsmål i utredningsinstruksen

Veiledning til særskilte forslag

1. Forslag til satsinger knyttet til større byggeprosjekter

Eventuelle forslag til satsinger eller innmelding av behov knyttet til større byggeprosjekter forutsetter at behovs- og funksjonsanalyse allerede er gjennomført, jf. Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor av 20. januar 2012 nr. 39, sist endret 13. januar 2017:

Presentasjon av satsingsforslag for byggeprosjekter skal bygge på institusjonenes strategier og inneholde:

- vurdering av institusjonens eksisterende bygningsmasse og effektiv utnyttelse av denne
- dokumenterte vurderinger av behovet (utredninger og vurderinger institusjonene har gjort), jf. instruksen
- alternative løsninger for å dekke arealbehovet, inkludert en vurdering av om behovet kan dekkes innenfor institusjonens gjeldende budsjettrammer

2. Søknad om midler til studieplasser

Ved eventuell søknad om midler til nye studieplasser skal institusjonene oppgi antall studieplasser og utdanningens varighet i antall år (for eksempel «treårig»). Kostnadsanslag er ikke nødvendig dersom det ikke søkes om å dekke særskilte kostnader (etablering eller annet) utover gjeldende satser i finansieringssystemet.

En studieplass er definert som 60 studiepoeng, som i praksis innebærer at institusjonen må øke det årlige opptaket av studenter med mer enn én ny student per studieplass for å møte kravet om 60 studiepoeng.

For eksempel vil en søknad om midler til 10 nye studieplasser bety at institusjonen øker årlig opptak med minst 10 studenter. For en treårig utdanning vil det da være minst 30 flere studenter årlig i utdanningsløpet når bevilgningene er fullt opptrappet. For en femårig utdanning vil det tilsvarende være minst 50 flere.

Kunnskapsdepartementet

Vedlegg til tildelingsbrev – 2025

Hovedtrekk i styringsdialogen for statlige universiteter og høyskoler

Tidsfrist	Tema	Kilde
Desember 2024	Mål, tildelt budsjettramme for 2025 og andre føringer (Fra Kunnskapsdepartementet)	Tildelingsbrev for 2025
10. februar 2025	Årsregnskap for 2024 til HK-dir ved DBH (Rapportering fra institusjonene)	Brev om regnskap for 2024
15. mars 2025	*Årsrapport 2024* og ev. saker til etatsstyringsmøtet (Rapportering fra institusjonene)	Tildelingsbrev for 2024 og 2025
11. april 2025	Rapportering fra institusjonene til Cristin	Nettsiden til Cristin
Mai – juni 2025	Etatsstyringsmøter (Strategisk dialog mellom institusjon og Kunnskapsdepartementet)	Tildelingsbrev for 2025
Juni 2025	Skriftlig tilbakemelding fra Kunnskapsdepartementet	Brev til institusjonene
1. juni 2025	Regnskap per 1. tertial 2025 til HK-dir ved DBH (Rapportering fra institusjonene)	Eget brev fra departementet i 2025
1. oktober 2025	Regnskap per 2. tertial 2025 til HK-dir ved DBH (Rapportering fra institusjonene)	Eget brev fra departementet i 2025
Oktober 2025	Mål og foreløpige budsjettrammer for 2026, dokumentasjon av finansieringssystemet (Fra Kunnskapsdepartementet)	*Orientering om forslag til statsbudsjettet 2026 for universitet og høgskular*
1. november 2025	Satsingsforslag for 2027 (Forslag fra institusjonene til Kunnskapsdepartementet)	Tildelingsbrev for 2025, jf. vedlegg: *Veiledning til fremstilling av satsingsforslag for 2027*
Desember 2025	Mål, styringsparametere, tildelt budsjettramme for 2026 og andre føringer (Fra Kunnskapsdepartementet)	Tildelingsbrev for 2026

Vi viser til fullstendig oversikt over tidsfrister for rapporterering av data til HK-dir ved DBH. Krav til datarapporteringen og fristene gjennom året finnes på DBHs nettsider.